

Új kiadás – Mózes ötödik könyve (Deuteronomium)

Az 1975-ben megjelent és 1990-ben revideált protestáns új fordítású Biblia legújabb revíziójának próbakiadását tartja kezében a Tisztelt Olvasó. A Magyar Bibliatársulat 2006-ban kezdett hozzá a revízió előkészítéséhez, az észrevételek gyűjtéséhez. Munkánk most jutott el arra a pontra, hogy az egyházi bibliaolvasó közvélemény elé tárhatjuk a Szöveggondozó Bizottság revíziós munkájának gyümölcseit, köztük Mózes ötödik könyvét.

A bibliai szöveg gondozása során a következő revíziós alapelvekhez igyekeztünk tartani magukat: 1. Figyelembe vettük és értékeltük az 1990 és 2008 között beérkezett észrevételeket és javaslatokat. 2. Meg kívántuk őrizni az új fordítású Biblia alapvető szövegkritikai és fordítási döntéseit (a formális és a dinamikus ekvivalencia kiegyensúlyozott alkalmazása), a bibliai szöveg tagolását és az emelkedett, mai beszélt köznyelvi szintet. Ezeken a területeken csak akkor változtattunk az új fordítás szövegén, ha azt a mai írásértelmezési és fordításelméleti konszenzus megkövetelte. 3. Javítottuk a felismert nyomdahibákat, fordítási tévedéseket és archaikus (a mai beszélt nyelvben már nem használatos) kifejezéseket. 4. Igyekeztünk javítani a fordítás egységességén, következetességén. 5. Törekedtünk a „jó magyarságú” nyelvi megoldásokra, valamint arra, hogy az új bibliai szöveg felolvasva („szószéki használat”) is jól hangozzék. Legfőképpen pedig azt reméljük, hogy a revíziós munka eredményeként Isten igéje még inkább érthetően és tisztábban szólalhat meg magyar nyelven.

A most kézben tartott szöveget a Magyar Bibliatársulat tagegyházainak hivatalos honlapjain, pdf formátumban jelentetjük meg. A változtatott verseket pirossal különböztettük meg az 1990-es szöveghez képest változatlanul hagyott versektől.

Köszönjük az eddig kapott észrevételeket, és arra szeretnénk kérni mindenkit, hogy a revideált szöveggel kapcsolatos véleményével bátran keressen meg bennünket az info@bibliatarsulat.hu e-mail címen vagy levélben a 1113 Budapest Bocskai út 35. postacímen.

Magyar Bibliatársulat

MÓZES ÖTÖDIK KÖNYVE (DEUTERONOMIUM)

1

Visszatekintés Izráel pusztai vándorlására

¹Ezeket a beszédeket mondta el Mózes egész Izráelnek a Jordánon túl a pusztában, az Arábá-völgyben, Szúffal szemben, Párán és Tófel, Lábán, Hacérót és Dí-Záháb között. ²Tizenegy napig tartott az út a Hórebtől Kádés-Barneáig, a Széír-hegyvidéken át. ³A negyvenedik évben, a tizenegyedik hónap elsején történt, hogy Mózes elbeszélte Izráel fiainak mindazt, amit megparancsolt neki az ÚR, ⁴miután megverte Szíhónt, az emóriak királyát, aki Hesbónban lakott, meg Ógot, Básán királyát, aki Astárótban lakott, Edreí mellett. ⁵Így kezdte Mózes magyarázni ezt a törvényt a Jordánon túl, Móáb földjén:

⁶Az ÚR, a mi Istenünk, így szólt hozzánk a Hóreben: Elég sokáig maradtatok már e mellett a hegy mellett. ⁷Induljatok útnak, és menjetek az emóriak hegyvidékére meg az azzal szomszédos területekre, az Arábá-völgybe, a hegyvidékre és a Sefélá-alföldre, a Délvidékre és a tengerpartra, a kánaániak földjére és a Libánonra, a nagy folyamig, az Eufráteszig. ⁸Íme, én nektek adtam ezt a földet. Menjete hát, és vegyétek birtokba azt a földet, amelyről megesküdött az ÚR atyáitoknak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, hogy nekik és utódaiknak adja.

⁹Abban az időben ezt mondtam nektek: Nem tudok egyedül gondot viselni rátok. ¹⁰Istenetek, az ÚR, megsokasított benneteket, és most már oly sokan vagytok, mint égen a csillag. ¹¹Szaporítson is meg benneteket az ÚR, atyáitok Istene ezerszeresen, és áldjon meg, ahogyan megígérte nektek! ¹²Hogyan tudnám egyedül magamra vállalni bajaitokat, terheiteket és peres ügyeiteket? ¹³Jelöljete ki törzsenként bölcs, értelmes és tapasztalt embereket, és én előljáróitokká teszem őket. ¹⁴Ti ezt feleltétek nekem: Helyes, amit mondtál, így kell tenni! ¹⁵Fogtam tehát törzseitek főembereit, bölcs és tapasztalt embereket, és főembereiteké tettem őket: előljárókká ezer, száz, ötven vagy tíz ember fölött, meg felügyelőkké minden törzsetekben. ¹⁶Bíráitoknak pedig ezt parancsoltam abban az időben: Hallgassátok meg testvéreiteket, és igazságosan ítélezzetek mindenkinek az ügyében, akár testvérével, akár jövevényvel van dolga. ¹⁷Ne legyetek személyválogatók az ítékezésben, a kicsit éppúgy hallgassátok meg, mint a nagyot! Embertől ne tartsatok, mert az ítélet Istené. Ami pedig nektek túl nehéz, azt tárjátok elém, és én majd meghallgatom. ¹⁸Így parancsoltam meg nektek abban az időben mindazt, amit tennetek kell.

¹⁹Azután elindultunk a Hórebtől, és bejártuk azt az egész nagy és félelmetes pusztát, amelyet az emóriak hegysége felé vivő úton láttatok, ahogyan megparancsolta nekünk Istenünk, az ÚR. Így érkeztünk meg Kádés-Barneába. ²⁰Ott ezt mondtam nektek: Megérkeztetek az emóriak hegyvidékéhez, amelyet nekünk fog adni Istenünk, az ÚR. ²¹Lásd, Istened, az ÚR neked adta ezt a földet. Vonulj hát ellene, és vedd birtokodba, ahogyan meghagyta atyáid Istene, az ÚR. Ne félj, és ne rettegj! ²²Akkor odajöttetek hozzám mindnyájan, és ezt mondtátok: Küldjünk előre embereket, hogy kémleljék ki nekünk az országot, és hozzák hírü, hogy melyik úton kell felvonulnunk, és hogy milyenek azok a városok, amelyekbe be kell majd vonulnunk. ²³Jónak láttam ezt, és kiválasztottam közületek tizenkét férfit, minden törzsből egyet. ²⁴Ezek elindultak, fölmentek a hegyvidékre, eljutottak az Eskól-völgyig, és kikémlték az országot. ²⁵Szedtek annak a földnek a gyümölcseiből, és elhozták nekünk. Hírt is hoztak nekünk, és ezt mondták: Jó földet akar nekünk adni Istenünk, az ÚR. ²⁶Ti azonban nem akartatok felvonulni ellene, hanem fellázdattok Isteneteknek, az ÚRnak a parancsa ellen. ²⁷Zúgolódtatok sátraitokban, és ezt mondtátok: Gyűlöl bennünket az ÚR; azért hozott ki Egyiptomból, hogy most az emóriak kezébe adjon és elpusztítson bennünket. ²⁸Hová is vonulnánk? Testvéreink elcsüggesztették szívünket, amikor ezt

mondták: Magasabb és szálasabb nálunk az a nép, városaik nagyok, és falaik az égig érnek, sőt még az anákiak fiait is láttuk ott.

²⁹Akkor ezt mondtam nektek: Ne ijedjete meg, és ne féljetek tőlük! ³⁰Istenetek, az ÚR, aki elöttetek jár, harcolni fog értetek éppúgy, ahogyan Egyiptomban tette értetek, szemetek láttára. ³¹A pusztában is láthattad, hogy egész úton, amelyen jártatok, úgy vitt téged Istened, az ÚR, ahogy a fiát viszi az ember, míg el nem érteztetek erre a helyre. ³²Ennek ellenére sem hittetek Istenetekben, az ÚRban, ³³aki elöttetek járt az úton, hogy táborhelyet keressen nektek: éjjel tűzben, hogy láthassátok az utat, amelyen mennetek kellett, nappal pedig felhőben.

³⁴Amikor az ÚR meghallotta hangoskodásotokat, felháborodott, és ezt az esküt tette: ³⁵Ezek közül az emberek közül, ebből a gonosz nemzedékből senki sem látja meg azt a jó földet, amelyről megesküdtem, hogy atyáitoknak adom. ³⁶Csak Káléb, Jefunne fia fogja meglátni azt, neki és fiainak adom azt a földet, amelyet bejárt, mivel ő hűségesen követte az URat. ³⁷Rám is megharagudott az ÚR miattatok, és azt mondta: Te sem mégy be oda. ³⁸Józsué, Nún fia azonban, aki melletted szokott állni, bemegy majd oda. Őt bátorítsd, mert ő fogja örökségéhez juttatni Izráelt. ³⁹De gyermekeitek, akikről azt mondtátok, hogy prédára jutnak, és fiaitok, akik ma még nem tudják, mi a jó és mi a rossz, ők bemennek majd oda, mert nekik adom azt, ők veszik birtokba. ⁴⁰Ti pedig forduljatok meg, és induljatok el a pusztába a Vörös-tenger felé!

⁴¹De ti ezt feleltétek nekem: Vétkeztünk az ÚR ellen! Felvonulunk és harcolunk egészen úgy, ahogyan megparancsolta nekünk Istenünk, az ÚR. Fölfegyverkeztetek tehát, és azt gondoltátok, hogy könnyű lesz fölmenni a hegyvidékre. ⁴²Az ÚR azonban azt mondta, hogy mondjam meg nektek: Ne menjete fel, ne szálljatok harcba, mert nem leszek köztetek, és vereséget szenvedtek ellenségeitektől! ⁴³Így beszéltem hozzátok, de ti nem hallgattatok rám, hanem fellázadtatok az ÚR parancsa ellen; elbizakodtatok, és fölmentetek a hegyvidékre. ⁴⁴De kivonultak ellenetek az emóriak, akik azon a hegyvidéken laktak, és üldözőbe vettek benneteket, ahogyan a méhek szokták, és vágtek benneteket Széirtől Hormáig. ⁴⁵Akkor visszatértetek, és sírtatok az ÚR színe előtt, de az ÚR nem hallgatott szavatokra, és nem figyelt rátok. ⁴⁶Ezért kellett annyi ideig Kádésban laknotok, ameddig ott laktatok.

2

Izráel kikerüli Edóm, Móáb és Ammón országát

¹Ezután megfordultunk, és elindultunk a pusztába, a Vörös-tenger felé, ahogyan megmondta nekem az ÚR, és sokáig kerülgettük a Széir-hegyvidéket.

²Majd ezt mondta nekem az ÚR: ³Elég sokáig kerülgettétek ezt a hegyvidéket, forduljatok észak felé! ⁴Parancsold meg azért a népnek: Ti most elvonultok testvéreiteknek, Ézsau fiainak a határa mellett, akik Széirben laknak. Ők ugyan félnek tőletek, de nagyon vigyázzatok: ⁵ne indítsatok háborút ellenük! Mert egy talpalatnyi földet sem adok nektek az övékből, hiszen a Széir-hegyvidéket Ézsau birtokába adtam. ⁶Ha enni akartok, pénzért vegyetek tőlük ennielót, és ha inni akartok, vizet is pénzért vegyetek tőlük. ⁷Mert megáldotta kezed minden munkáját Istened, az ÚR, tudta, hogy itt jársz e nagy pusztában. Negyven esztendeje már, hogy veled van Istened, az ÚR, és nem szűkölködtél semmiben. ⁸Így vonultunk el tehát testvéreink, Ézsau fiai mellett, akik Széirben laknak, letérve az Arábvölgyön át vezető útról, amely Élatból és Ecjón-Geberből indul. Megfordultunk, és Móáb pusztája felé mentünk tovább.

⁹Akkor ezt mondta nekem az ÚR: Ne támadjátok meg Móábot, és ne indítsatok ellene háborút! Mert nem adok neked birtokot az ő földjéből, hiszen Árt Lót fiainak a birtokába adtam. ¹⁰Az émiei laktak ott azelőtt, olyan nagy, számos és szálas nép, mint az anákiak. ¹¹A refáiak közé tartoztak ők is, mint az anákiak, csak a móábiak émieinek nevezték őket.

¹²Széirben meg a hóriak laktak azelőtt, de Ézsau fiai elfoglalták a birtokukat, kiirtották maguk

elől őket, és a helyükbe telepedtek, ugyanúgy, ahogyan Izráel bánt azzal a földdel, amelyet az ÚR adott neki birtokul. ¹³Most azért induljatok, keljete át a Zered-patakon! Át is keltünk a Zered-patakon. ¹⁴Harmincyolc év telt el azóta, hogy elindultunk Kádés-Barneából addig, hogy átkeltünk a Zered-patakon, míg ki nem veszett a táborból a harcosok egész nemzedéke, ahogyan megesküdt nekik az ÚR. ¹⁵Bizony, az ÚR keze nehezedett rájuk, míg mind egy szálig ki nem veszték a táborból.

¹⁶Amikor ezek a harcosok mind egy szálig kihaltak a nép közül, ¹⁷így szólt hozzám az ÚR: ¹⁸Te ma átvonulsz Árnál Móáb határán. ¹⁹Amikor Ammón fiai közelébe jutsz, ne támadd meg őket, és ne indíts ellenük háborút! Mert nem adok neked birtokot Ammón fiainak a földjéből, hiszen azt Lót fiainak a birtokába adtam. ²⁰Ez is a refáiak földjéhez tartozott: refáiak laktak ott azelőtt, csak az ammóniak zamzummiaknak nevezték őket. ²¹Olyan nagy, számos és szálas nép volt ez, mint az anákiak, de az ÚR kiirtotta őket az ammóniak elől; és ezek elfoglalták a birtokukat, és a helyükbe telepedtek, ²²ugyanúgy, ahogyan Ézsau Széirben lakó fiaival tette az ÚR: kiirtotta előlük a hóriakat, azok pedig elfoglalták a birtokukat, és a helyükbe telepedtek; ott laknak még ma is. ²³Az avviak falvakban laktak, egészen Gázáig, de kiirtották őket a kaftóriak, akik Kaftórból jöttek, és a helyükbe telepedtek.

²⁴Induljatok hát útnak, és keljete át az Arnón-patakon! Íme, kezedbe adom az emóri Szíhónt, Hesbón királyát országával együtt. Ott kezd el a honfoglalást, és indíts ellene háborút! ²⁵A mai naptól kezdve rettegést és félelmet keltek a népekben előtted mindenütt az ég alatt, hogy ha híredet hallják, remegjenek és reszkessenek tőled.

Szíhón legyőzése

²⁶Akkor követeket küldtem a Kedémót-pusztából Szíhónhoz, Hesbón királyához ezzel a békés üzenettel: ²⁷Szeretnék átvonulni országodon. Mindig csak az úton megyek, nem térek le se jobbra, se balra. ²⁸Ha enni akarok, pénzért adj nekem ennivalót, ha inni akarok, vizet is pénzért adj nekem! Csak hadd vonuljak át gyalogszerrel, ²⁹ahogyan megengedték ezt nekem Ézsau fiai is, akik Széirben laknak, meg a móábiak is, akik Árban laknak. Így akarok majd átkelni a Jordánon arra a földre, amelyet Istenünk, az ÚR akar nekünk adni. ³⁰De Szíhón, Hesbón királya nem akarta megengedni, hogy átvonuljunk, mert megkeményítette lelkét Istened, az ÚR, és makacssá tette a szívét, hogy kezedbe adja országát mind a mai napig.

³¹Akkor ezt mondta nekem az ÚR: Lásd, én elhatároztam, hogy kiszolgáltatom neked Szíhónt és országát: kezd el a honfoglalást, és vedd birtokba az országát! ³²De Szíhón kivonult ellenünk Jahacba egész hadinépével együtt, hogy megütközzék velünk. ³³Istenünk, az ÚR azonban kiszolgáltatta őt nekünk, úgyhogy megvertük fiaival és egész hadinépével együtt. ³⁴Elfoglaltuk akkor valamennyi városát, és kiirtottuk minden városában a férfiakat, asszonyokat és gyermekeket, nem hagytunk megmenekülni senkit. ³⁵Csak az állatokat tartottuk meg zsákmányként és azt, ami az elfoglalt városokban prédára került. ³⁶Az Arnón-patak partján fekvő Aróértől, ettől a patak menti várostól Gileádig egyetlen város sem tudott nekünk ellenállni. Valamennyit kiszolgáltatta nekünk Istenünk, az ÚR. ³⁷De Ammón fiainak a földjéhez nem közeledtél, sem a Jabbók-patak egész partjához, sem a hegyvidék városaihoz, mert mindettől eltiltott téged Istenünk, az ÚR.

3

Izráel legyőzi Básán királyát

¹Azután megfordultunk, és Básán felé vonultunk. Óg, Básán királya kivonult ellenünk Edreibe egész hadinépével együtt, hogy megütközzék velünk. ²Akkor ezt mondta nekem az ÚR: Ne félj tőle, mert kezedbe adom őt egész hadinépével és országával együtt. Úgy bánj vele, ahogyan elbántál Szíhónnal, az emóriak királyával, aki Hesbónban lakott. ³Így adta kezünkbe Istenünk, az ÚR Ógot, Básán királyát is egész hadinépével együtt, és úgy megvertük, hogy senki sem tudott megmenekülni. ⁴Elfoglaltuk akkor valamennyi városát,

nem volt olyan város, amelyet el ne vettünk volna tőlük: hatvan várost, Argób egész vidékét, Óg országát Básánban. ⁵Ezek a városok mind magas kőfallal voltak megerősítve, kapukkal, zárakkal, és rajtuk kívül még volt igen sok meg nem erősített város is. ⁶Kiirtottuk ezeket úgy, ahogyan elbántunk Szihónnal, Hesbón királyával: kiirtottuk minden városban a férfiakat, asszonyokat és gyermekeket. ⁷De az összes állatot, meg ami a városokban prédára került, zsákmányként megtartottuk magunknak.

⁸Így vettük el akkor az emóriak két királyától azt a földet, amely a Jordánon túl van, az Arnón-pataktól a Hermón-hegységig – ⁹a szidóniak a Hermónt Szirjónnak nevezik, az emóriak pedig Szenírnek nevezik –, ¹⁰minden várost a fennsíkon, egész Gileádot és egész Básánt Szalkáig és Edrefig, Óg királyságának a városait Básánban. ¹¹Csak Óg, Básán királya maradt meg már akkor a refáiak utódai közül. Nyugvóhelye bazaltkő nyugvóhely: ott van az ammóni Rabbában, kilenc könyök hosszú és négy könyök széles, a közönséges könyök szerint mérve.

¹²Abban az időben vettük birtokba ezt az országot. Az Arnón-pataknál fekvő Aróértől fogva Gileád hegyvidékének a felét városaival együtt a rúbenieknek és a gádiaknak adtam.

¹³Gileád többi részét és egész Básánt, Óg országát Argób egész vidékével együtt a Manassé törzse felének adtam. Básán egészét a refáiak földjének hívják. ¹⁴Manassé fia, Jáír kapta Argób egész vidékét a gesúri és maakái határig. Ezért nevezik azt, vagyis Básánt, az ő nevéből Jáír sátorfalvainak még ma is. ¹⁵Mákírnak adtam Gileádot, ¹⁶a rúbenieknek és a gádiaknak adtam Gileádtól az Arnón-patakig terjedő területet, ahol a patak közepe a határ, továbbá a Jabbók-patakig terjedő területet az ammóni határig, ¹⁷meg az Arábá-völgyet a Jordánig, ami a határ, és a Kinneret-tótól az Arábá-tengerig, azaz a Sós-tengerig, a Piszgá lejtőinek tövében: ezektől kelet felé.

¹⁸Abban az időben ezt parancsoltam nektek: Istenetek, az ÚR ezt a földet már nektek adta birtokul. De összes harcosotok keljen át fegyverestül testvéreiteknek, Izráel fiainak az élén. ¹⁹Csak az asszonyok és gyermekek maradjanak városaitokban, amelyeket nektek adtam, meg a jószág, mert tudom, hogy sok jószágotok van. ²⁰Addig legyen így, amíg az ÚR nyugalmat nem ad testvéreiteknek, ahogyan nektek, és birtokba nem veszik ők is azt a földet, amelyet Istenetek, az ÚR ad nekik a Jordánon túl. Akkor visszatérhet mindenki a maga birtokára, amelyet nektek adtam. ²¹Józsuénak pedig megparancsoltam abban az időben: Saját szemeddel láttad mindazt, amit Istenetek, az ÚR tett ezzel a két királlyal. Így bánik el az ÚR mindazokkal az országokkal, amelyekbe te bevonulsz. ²²Ne féljetek tőlük, mert Istenetek, az ÚR maga harcol értetek!

Mózes nem mehet be az ígéret földjére

²³Abban az időben így könyörögtem az ÚRhoz: ²⁴Uram, Uram! Te már megmutattál szolgádnak valamit nagyságodból és kezéd erejéből. Mert van-e olyan Isten az égben vagy a földön, aki olyan hatalmas tetteket tudna véghezvinni, mint te? ²⁵Hadd menjek át, és hadd lássam meg azt a jó földet a Jordánon túl, azt a szép hegyvidéket és a Libánont! ²⁶De az ÚR, aki megharagudott rám miattatok, nem hallgatott meg, hanem azt mondta nekem az ÚR: Elég, ne is hozd szóba többé nekem ezt a dolgot! ²⁷Menj föl a Piszgá csúcsára, tekints szét nyugatra és északra, délre és keletre, és nézd meg a saját szemeddel, mert te nem kelhetsz át a Jordánon. ²⁸Józsuénak azonban adj parancsot, erősítsd és bátorítsd őt, mert ő fog átkelni e nép élén, és a földet, amelyet te látsz, ő osztja majd fel nekik örökségül. ²⁹Ezért ott maradtunk a völgyben, Bét-Peórral szemben.

4

Mózes a törvény megtartására inti népét

¹Most pedig, Izráel, hallgass azokra a rendelkezésekre és törvényekre, amelyekre megtanítalak benneteket, és teljesítsétek azokat, hogy élhessetek, és hogy bemenne birtokba

vehessétek azt a földet, amelyet atyáitok Istene, az ÚR ad nektek. ²Semmit se tegyetek hozzá ahhoz, amit megparancsolok nektek, és semmit se vegyetek el belőle! Tartsátok meg Isteneteknek, az Úrnak parancsolatait, amelyeket megparancsolok nektek. ³Saját szemetekkel láttátok, mit tett az ÚR Baal-Peór miatt, hogyan pusztította ki közületek Istenetek, az ÚR, mindazokat, akik Baal-Peórt követték. ⁴De ti, akik ragaszkodtatok Istenetekhez, az ÚRhoz, ma is mindnyájan éltek. ⁵Íme, én megtaníltalak benneteket azokra a rendelkezésekre és törvényekre, amelyeket Istenem, az ÚR parancsolt meg nekem. Azok szerint cselekedjétek azon a földön, ahova bementek, hogy birtokba vegyétek. ⁶Tartsátok meg és teljesítsétek azokat, mert ezáltal lesztek bölcsök és értelmesek a népek szemében. Ha meghallják mindezeket a rendelkezéseket, ezt mondják majd: Bizony, bölcs és értelmes nép ez a nagy nemzet! ⁷Mert melyik nagy nemzethez vannak olyan közel az istenei, mint hozzánk a mi Istenünk, az ÚR, valahányszor kiáltunk hozzá?! ⁸És melyik nagy nemzetnek vannak olyan igazságos rendelkezései és előírásai, mint amilyen az az egész törvény, amelyet én adok ma elétek?!

⁹Őrizkedj azért, és vigyázz nagyon magadra, hogy meg ne feledkezz azokról, amiket saját szemeddel láttál, és ki ne vesszenek emlékezetedből, amíg csak élsz! Ismertesd meg azokat fiaiddal és unokáiddal is; ¹⁰azt a napot, amelyen ott álltál Istened, az ÚR előtt a Hóreben, ahol ezt mondta nekem az ÚR: Gyűjtsd ide hozzám a népet, hogy meghallgassa igéimet, és megtanuljanak félni engem mindenkor, amíg csak a földön élnek, sőt tanítsák meg erre a fiaikat is.

¹¹Akkor ti odajöttetek, és megálltatok a hegy lábánál. A hegy pedig égig érő lánggal égett, sötétség, felhő és homály borította. ¹²A tűz közepéből az ÚR beszélt hozzátok. Hallottátok beszélni, de alakot nem láttatok, csak hangot hallottatok. ¹³Kijelentette nektek szövetségét, amikor megparancsolta, hogy teljesítsétek a tíz ígét, és felírta azokat két kőtáblára. ¹⁴Nekem pedig megparancsolta akkor az ÚR, hogy tanítsalak meg benneteket azokra a rendelkezésekre és törvényekre, amelyeket teljesítenetek kell azon a földön, ahova átkeltek, hogy birtokba vegyétek. ¹⁵Nagyon vigyázzatok azért magatokra! Mivel nem láttatok semmiféle alakot, amikor az ÚR beszélt hozzátok a Hóreben a tűz közepéből, ¹⁶azért ne fajúljatok el, ne készíttetek magatoknak bálványszobrot semminek a képmására: semmiféle bálványt férfi vagy nő formájára, ¹⁷se a szárazföldi állatok formájára, se az égen repkedő madarak formájára, ¹⁸se a földön csúszó-mászók formájára, se a föld alatt a vizekben levő halak formájára! ¹⁹Ha szemedet az égre emeled, és látod a napot, a holdat és a csillagokat, az ég minden seregét, el ne tántorodj, ne imádd és ne tiszteld azokat; mert azokat az ég alatt levő összes többi népnek hagyta meg Istened, az ÚR. ²⁰Titeket azonban kézen fogott az ÚR, és kihozott Egyiptomból, a vaskohóból, hogy az ő tulajdon népe legyetek, ahogyan van ez még ma is. ²¹De reám megharagudott miattatok az ÚR, és megesküdött, hogy nem kelhetek át a Jordánon, és nem mehetek be arra a jó földre, amelyet Istened, az ÚR ad neked örökségül. ²²Nekem tehát ezen a földön kell meghalnom, nem kelhetek át a Jordánon. De ti átkeltek, és birtokba veszitek azt a jó földet. ²³Vigyázzatok, meg ne feledkezzetek arról a szövetségről, amelyet Istenetek, az ÚR kötött veletek, és ne csináljatok magatoknak bálványszobrot semminek a képmására, ahogyan megparancsolta neked Istened, az ÚR. ²⁴Mert az ÚR, a te Istened emésztő tűz, féltőn szerető Isten! ²⁵Ha majd gyermekeid és unokáid születnek, és meghonosodtok azon a földön, de elfajúltok, és bálványszobrot csináltok bárminek a képmására, és azt teszitek, amit rossznak lát Istenetek, az ÚR, bosszantva őt, ²⁶az ég és a föld most a tanúm, hogy nagyon hamar kivesztek arról a földről, ahova átkeltek a Jordánon, hogy birtokba vegyétek. Nem éltek rajta hosszú ideig, hanem menthetetlenül kipusztultok. ²⁷Szétszéleszt benneteket az ÚR a népek közé, és csak kevesen maradtok meg azok között a nemzetek között, akikhez elhajt benneteket az ÚR. ²⁸Ott aztán majd olyan isteneket kell tisztelnetek, amelyek emberi kéz alkotásai: fa és kő, amelyek nem látnak, nem hallanak, nem esznek és nem szagolnak. ²⁹De ha keresni fogod ott az URat, a te Istenedet, megtalálod, ha

teljes szívedből és teljes lelkedből kutatsz majd utána. ³⁰Ha nyomorúságban leszel, mert egykor majd utolérnek mindezek a dolgok, de végül megtérsz Istenedhez, az ÚRhoz, és hallgatsz a szavára, ³¹nem hagy akkor cserben, és nem hagy elpusztulni, mivel irgalmas Isten az ÚR, a te Istened. Nem feledkezik meg az atyáiddal kötött szövetségről, amelyre esküt tett nekik.

³²Kutass csak utána a régi időkben, amelyek előtted voltak, attól fogva, hogy embert teremtett Isten a földre, és az ég egyik szélétől a másikig: történt-e ilyen nagy esemény, vagy hallott-e valaki ehhez foghatót?! ³³Volt-e olyan nép, amely hallotta Isten hangját, amint szól a tűz közepéből, ahogyan te hallottad, és mégis életben maradt? ³⁴Vagy volt-e olyan isten, amely megpróbált elmenni és kiszabadítani egy népet egy másik nép közül próbatételekkel, jelekkel és csodákkal, harcok árán is, erős kézzel és kinyújtott karral, nagy és félelmetes tettekkel, ahogyan veletek megtette mindezt Istenedek, az ÚR Egyiptomban, a szemetek láttára? ³⁵Azért láthattad ezeket, hogy megtudd: az ÚR az Isten, és nincs más rajta kívül. ³⁶Az égből hallatta hangját, hogy figyelmeztessen téged, a földön pedig nagy tüzet láttatott veled, és a tűz közepéből hallottad beszédét. ³⁷És mivel szerette atyáidat, és kiválasztotta utódaikat, azért hozott ki téged nagy erejével ő maga Egyiptomból, ³⁸hogy nálad nagyobb és erősebb népeket űzzön ki előled, bevigyen téged, és neked adja örökségül a földjüket; így van ez ma is. ³⁹Tudd meg azért ma, és szívleld meg: az ÚR az Isten fenn az égben és lenn a földön, nincsen más! ⁴⁰Tartsd meg rendelkezéseit és parancsolatait, amelyeket ma parancsolok neked, hogy jó dolgod legyen neked és utódaidnak, és hogy hosszú ideig élhess azon a földön, amelyet Istened, az ÚR ad neked minden időkre!

Három menedékváros a Jordánon túl

⁴¹Akkor kijelölt Mózes három várost a Jordánon túl napkeletre, ⁴²hogy oda menekülhessen a gyilkos, aki nem szándékosan ölte meg felebarátját, akit nem is gyűlölt azelőtt. Maradjon életben, ha e városok egyikébe menekül. ⁴³Kijelölte a rúbenieknek Becert a pusztában levő síkságon, a gádiaknak Rámótot Gileádban, a manassébelieknek pedig Gólánt Básánban.

Mózes megismétli a törvény igéit

⁴⁴Ez az a törvény, amit Mózes adott Izráel fiainak. ⁴⁵Ezeket az intelmeket, rendelkezéseket és előírásokat mondta el Mózes Izráel fiainak, miután kijöttek Egyiptomból, ⁴⁶a Jordánon túl, a Bét-Peórral szemben levő völgyben; Szíhónnak, az emóriak királyának a földjén, aki Hesbónban lakott, és akit megvert Mózes Izráel fiaival, miután kijöttek Egyiptomból. ⁴⁷Birtokba vették országát, és Ógnak, Básán királyának az országát: az emóriak e két királyáét, akik a Jordánon túl napkeletre laktak, ⁴⁸az Arnón-patak partján levő Aróértől a Szíón-hegyig, azaz a Hermónig, ⁴⁹meg az egész Arábá-völgyet a Jordánon túl, annak a keleti oldalán az Arábá-tengerig, a Piszgá lejtőinek tövében.

5

A Tízparancsolat

¹Mózes összehívta egész Izráelt, és ezt mondta nekik: Halld meg, Izráel, azokat a rendelkezéseket és törvényeket, amelyeket ma elmondok nektek. Tanuljátok meg, tartsátok meg és teljesítsetek azokat! ²Az ÚR, a mi Istenuink, szövetséget kötött velünk a Hóreben. ³Nemcsak atyáinkkal kötötte meg az ÚR ezt a szövetséget, hanem mivelünk is, mindnyájunkkal, akik itt és most életben vagyunk. ⁴Szemtől szemben beszélt hozzátok az ÚR azon a hegyen a tűz közepéből. ⁵Én ott álltam akkor köztetek és az ÚR között, mert ti féltetek a tüztől, és nem mertetek felmenni a hegyre. Így mondtam el nektek az ÚR igéit:

⁶Én, az ÚR vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. ⁷Ne legyen más istened rajtam kívül!

⁸Ne csinálj magadnak semmiféle bálványszobrot azoknak a képmására, amik fenn az égben, lenn a földön vagy a föld alatt a vízben vannak. ⁹Ne imádd és ne tiszteld azokat, mert én, az ÚR, a te Istened, féltőn szerető Isten vagyok! Megbüntetem az atyák bűnéért a fiaikat is három, sőt négy nemzedéken át, ha gyűlölnék engem. ¹⁰De irgalmasan bánok ezer nemzedéken át azokkal, akik szeretnek engem, és megtartják parancsolataimat.

¹¹Ne mondd ki hiába Istenednek, az ÚRnak a nevét, mert nem hagyja az ÚR büntetés nélkül azt, aki hiába mondja ki a nevét!

¹²Tartsd meg a nyugalom napját, és szenteld meg azt, ahogyan megparancsolta neked Istened, az ÚR. ¹³Hat napon át dolgozz, és végezd mindenféle munkádat, ¹⁴de a hetedik nap a te Istenednek, az ÚRnak a nyugalomnapja. Semmiféle munkát ne végezz azon, se te, se fiad, se leányod, se szolgálád, se szolgálóleányod, se ökröd, se szamarad és semmiféle állatod, se a lakóhelyeden élő jövevény. Hadd pihenjen szolgálád és szolgálóleányod hozzád hasonlóan!

¹⁵Emlékezz arra, hogy szolgálta voltál Egyiptomban, de erős kézzel és kinyújtott karral kihozott onnan téged Istened, az ÚR. Ezért parancsolta meg neked Istened, az ÚR, hogy tartsd meg a nyugalom napját.

¹⁶Tiszteld apádat és anyádat, ahogyan megparancsolta neked Istened, az ÚR, hogy hosszú ideig élhess, és jó dolgod lehessen azon a földön, amelyet Istened, az ÚR ad neked!

¹⁷Ne ölj!

¹⁸Ne paráználkodj!

¹⁹Ne lopj!

²⁰Ne tanúskodj hamisan felebarátod ellen!

²¹Ne kívánd felebarátod feleségét, ne kívánd felebarátod házát, se mezejét, se szolgáját, se szolgálóleányát, se ökrét, se szamarát, és semmit, ami a felebarátodé!

Mózes közvetíti a népnek Isten parancsait

²²Ezeket az igéket mondta el az ÚR nektek, az egész gyülekezetnek a hegyen, a tűzből, a felhőből és a homályból hangos szóval; mást nem mondott. Felírta azokat két kőtáblára, és ideadta nekem. ²³Amikor hallottátok a hangot a sötétségből, a hegy pedig tűzben égett, odajöttetek hozzám törzsfőitekkel és véneitekkel együtt, ²⁴és ezt mondtátok: Íme, az ÚR, a mi Istenuünk, megmutatta nekünk dicsőségét és nagyságát, hangját is hallottuk a tűzből. A mai napon láttuk, hogy életben maradhat az ember, ha Isten beszél vele. ²⁵De most miért haljunk meg? Hiszen megemészt bennünket ez a nagy tűz! Ha még tovább is hallgatjuk Istenuünknek, az ÚRnak hangját, akkor meghalunk. ²⁶Mert van-e olyan halandó, aki hallotta az élő Isten hangját beszélni a tűz közepéből, úgy mint mi, és mégis életben maradt? ²⁷Menj hát te oda, és hallgasd meg mindazt, amit Istenuünk, az ÚR mond, azután te mondd el nekünk mindazt, amit Istenuünk, az ÚR mondott neked, mi pedig meghallgatjuk és teljesítjük azt.

²⁸Amikor meghallotta az ÚR azokat a szavakat, amelyeket nekem mondtatok, így szólt hozzám az ÚR: Hallottam e népnek a szavait, amelyeket neked mondtak. Mind helyes az, amit mondtak. ²⁹Bárcsak mindig ilyen lenne a szívük, így félnének engem, és megtartanák minden parancsomat; akkor örökké jó dolguk lenne nekik és fiaiknak. ³⁰Menj, mondd meg nekik: Térjete vissza sátraitokba! ³¹Te pedig maradj itt mellettem, és elmondom neked mindazokat a parancsolatokat, rendelkezéseket és törvényeket, amelyekre meg kell tanítanod őket, hogy teljesítsék azokat azon a földön, amelyet a birtokukba adok. ³²Tartsátok meg és teljesítsétek azt, amit Istenuetek, az ÚR megparancsolott nektek, ne térjete el attól se jobbra, se balra!

³³Mindenben azon az úton járjatok, amelyet megparancsolott nektek Istenuetek, az ÚR, hogy élhessetek, jó dolgotok legyen és hosszú ideig lakhassatok azon a földön, amelyet birtokba vesztetek.

6

A nagy parancsolat: Szeresd az URat!

¹Ezek azok a parancsolatok, rendelkezések és törvények, amelyekről azt parancsolta Istenetek, az ÚR, hogy tanítsam meg nektek; ezeket teljesítsétek azon a földön, ahová átkeltek, hogy birtokba vegyétek. ²Féld Istenedet, az URat, és tartsd meg minden rendelkezését és parancsolatát, amelyeket én parancsolok neked, te magad, a fiad és unokád, életed minden napján, hogy hosszú ideig élhess. ³Hallgasd meg, Izráel, tartsd meg és teljesítsd ezeket, hogy jó dolgod legyen, és igen megsokasodj a tejjel és mézzel folyó földön, ahogyan megígérte neked atyáid Istene, az ÚR.

⁴Halld meg, Izráel: Az ÚR a mi Istenünk, egyedül az ÚR! ⁵Szeresd azért az URat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből! ⁶Maradjanak a szívedben azok az igék, amelyeket ma parancsolok neked. ⁷Ismételgesd azokat fiaid előtt, és beszélj azokról, akár a házadban vagy, akár úton jársz, akár lefekszel, akár fölkelysz! ⁸Kösd azokat jelként a kezedre, és legyenek fejdíszként a homlokodon; ⁹írd föl azokat házad ajtófélfáira és a kapuidra!

¹⁰Amikor bevisz téged Istened, az ÚR arra a földre, amelyet esküvel ígért atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, hogy neked adja majd – nagy és szép városokba, amelyeket nem te építettél, ¹¹minden jóval telt házakba, amelyeket nem te töltöttél meg, ásott kutakhoz, amelyeket nem te ástál, szőlőkhöz és olajfákhoz, amelyeket nem te ültettél, és mégis ehetsz róluk jóllakásig –, ¹²akkor vigyázz: ne feledkezz meg az ÚRról, aki kihozott téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából! ¹³Az URat, a te Istenedet féld, őt tiszteld és az ő nevére esküdj! ¹⁴Ne kövessetek más isteneket a körülöttetek levő népek istenei közül! ¹⁵Mert az ÚR, a te Istened, aki közöttetek van, féltőn szerető Isten: fölgerjed ellened az ÚRnak, a te Istenednek haragja, és kipusztít a föld színéről.

¹⁶Ne kísértsetek Isteneteket, az URat, ahogyan megkísértettétek Masszában. ¹⁷Tartsátok meg hűségesen Isteneteknek, az ÚRnak a parancsolatait, intelmeit és rendelkezéseit, amelyeket megparancsolt nektek. ¹⁸Azt tedd, amit helyesnek és jónak lát az ÚR, hogy jó dolgod legyen, hogy bemehezz, és birtokba vehesd azt a jó földet, amelyet esküvel ígért atyáidnak az ÚR, ¹⁹elűzve előled minden ellenségedet, ahogyan megígérte az ÚR.

²⁰Ha majd megkérdezi a fiad, hogy miféle intelmek, rendelkezések és törvények ezek, amelyeket megparancsolt nektek Istenetek, az ÚR, ²¹akkor így felelj fiadnak: A fáraó szolgálói voltunk Egyiptomban, de az ÚR erős kézzel kihozott bennünket Egyiptomból. ²²Az ÚR nagy és veszedelmes jeleket és csodákat vitt véghez Egyiptomban a fáraón és egész háza népén a szemünk láttára. ²³Minket pedig kihozott onnan, hogy elvezessen bennünket ide, és nekünk adja azt a földet, amelyet atyáinknak esküvel megígért. ²⁴És megparancsolta nekünk az ÚR, hogy teljesítsük mindezeket a rendelkezéseket, és féljük az URat, a mi Istenünket, hogy jó dolgunk legyen mindenkor, és megtartsa életünket az ÚR, ahogyan ma is. ²⁵És igazak leszünk Istenünk, az ÚR előtt, ha megtartjuk és teljesítjük mindazokat a parancsolatokat, amelyeket ő parancsolt nekünk.

7

Parancs a kánaáni bálványimádás kiirtására

¹Amikor bevisz téged Istened, az ÚR arra a földre, amelyre most készülsz bemenni, hogy birtokba vedd, és számos népet elűz előled: a hettitákat, a gírgásiakat, az emóriákat, a kánaániakat, a perizzieket, a hivvieket és a jebúsziaikat, hét népet, amelyek nagyobbak és erősebbek nálad, ²és hatalmadba adja őket Istened, az ÚR, és te megvered őket, akkor mindenestül irtsd ki azokat. Ne köss velük szövetséget, és ne kegyelmezz nekik! ³Ne házasodj össze velük: ne add lányaidat az ő fiaikhoz, és ne végy fiaidnak feleséget az ő lányaik közül! ⁴Mert eltérítik fiaidat tőlem, hogy más isteneket szolgáljanak. Akkor pedig haragra gerjed

ellenetek az ÚR, és hamar kipusztít téged. ⁵Hanem ezt tegyétek velük: oltáraikat romboljátok le, szent oszlopaikat törjétek össze, szent fáikat vágjátok ki, istenszobraikat pedig égessétek el! ⁶Hiszen te Istenednek, az ÚRnak szent népe vagy. Téged választott ki Istened, az ÚR valamennyi nép közül, amely a földön él, hogy az ő tulajdon népe légy.

⁷Nem azért szeretett meg, és nem azért választott ki benneteket az ÚR, mintha valamennyi népnél nagyobbak volnátok – hiszen a legkisebbek vagytok valamennyi nép között –, ⁸hanem azért, mert szeret benneteket az ÚR, és megtartja azt az esküt, amelyet atyáitoknak tett. Ezért hozott ki benneteket az ÚR erős kézzel, és ezért váltott ki a szolgaság házából, Egyiptom királyának, a fáraónak kezéből. ⁹Tudd meg tehát, hogy a te Istened, az ÚR az Isten. Állhatatos Isten ő, aki hűségesen megtartja szövetségét ezer nemzedéken át azokkal, akik szeretik őt és megtartják parancsolatait. ¹⁰De megfizet személy szerint azoknak, akik gyűlölik őt, és elpusztítja őket. Nem késik megfizetni személy szerint annak, aki gyűlöli őt. ¹¹Tartsd meg tehát azokat a parancsolatokat, rendelkezéseket és törvényeket, amelyeket én parancsolok ma neked, és teljesítsd azokat!

¹²Ha tehát hallgattok ezekre a törvényekre, ha megtartjátok és teljesítitek azokat, akkor az ÚR, a te Istened is hűségesen megtartja azt a szövetséget, amelyre esküt tett atyáidnak.

¹³Szeretni fog, megáld és megsokasít téged. Megáldja méhed gyümölcsét és termőfölded gyümölcsét, gabonádat, mustodat és olajodat, marháid ellését és juhaid szaporulatát azon a földön, amelyről megesküdt atyáidnak, hogy neked adja. ¹⁴Áldottabb lesz minden népnél, nem lesz közötted gyermektelen férfi vagy nő, sem állataid között meddő. ¹⁵Távol tart tőled az ÚR minden betegséget, mindazokat a súlyos egyiptomi nyavalyákat, amelyeket ismersz. Nem bocsátja rád, hanem mindazokat sújtja velük, akik gyűlölnék téged. ¹⁶Megsemmisíted mindazokat a népeket, amelyeket hatalmadba ad Istened, az ÚR. Ne szánd őket, és ne tiszteld isteneiket, mert törbe ejtenek!

¹⁷De gondolhatnád magadban: Nagyobbak nálam ezek a népek, hogyan tudnám kiűzni őket? ¹⁸Ne félj tőlük, hanem emlékezz vissza arra, mit tett Istened, az ÚR a fáraóval és egész Egyiptommal; ¹⁹a nagy próbatételekre, amelyeket saját szemeddel láttál, a jelekre és csodákra, az erős kézre és a kinyújtott karra, amellyel kihozott téged Istened, az ÚR. Ugyanígy fog elbánni Istened, az ÚR mindazokkal a népekkel, amelyektől félsz. ²⁰Rettenetes félelmet bocsát rájuk Istened, az ÚR, míg csak el nem pusztulnak azok is, akik előledek elrejtözve megmaradnak. ²¹Ne rettegj tőlük, mert közöttetek van Istened, az ÚR, a nagy és félelmetes Isten! ²²De csak apránként űzi el előled ezeket a népeket Istened, az ÚR. Nem semmisítheted meg egyszerre őket, mert akkor elszaporodna a mezei vad a te károdra. ²³De kiszolgáltatja neked őket Istened, az ÚR, és nagy zűrzavart támaszt közöttük, míg csak ki nem pusztulnak. ²⁴Királyaikat is kezébe adja, te pedig még a nevüket is eltörlöd az ég alól. Senki sem állhat meg veled szemben, hanem kipusztítod őket. ²⁵Isteneik bálványszobraikat égessétek el! Ne kívánd meg a rajtuk levő ezüstöt vagy aranyat sem, ne vedd el magadnak, mert törbe esel általuk. Utálatos ez Istened, az ÚR előtt. ²⁶Ne vigyél be ilyen utálatos dolgot a házába, mert téged is kiirtanak, mint azt. Tartsd azért undorítósnak, tartsd utálatosnak, mert ki kell azt irtani!

8

Isten jósága hűségre kötelez

¹Tartsátok meg és teljesítsétek mindazokat a parancsolatokat, amelyeket ma parancsolok nektek, hogy éljete, szaporodjatok, bemenjete és birtokba vegyétek azt a földet, amelyet az ÚR atyáitoknak esküvel megígért. ²Emlékezz vissza az egész útra, amelyen vezetett Istened, az ÚR a pusztában negyven éven át, hogy megsanyargatva és próbára téve téged megtudja, mi van a szívedben: megtartod-e parancsolatait, vagy sem? ³Sanyargatott és éheztetett, de azután mannával táplált, amelyet nem ismertél, és atyáid sem ismertek. Így adta tudtadra, hogy nemcsak kenyérrel él az ember, hanem mindazzal él az ember, ami az ÚR szájából származik. ⁴Ruhád nem szakadt le rólad, lábad sem dagadt meg ez alatt a negyven év alatt. ⁵Megértheted

ebből, hogy úgy fegyelmez téged Istened, az ÚR, ahogyan az ember fegyelmezi a fiát. ⁶Tartsd meg tehát Istenednek, az ÚRnak a parancsolatait, az ő utain járj, és őt féld! ⁷Mert jó földre visz be most téged Istened, az ÚR: folyóvizek és mélyből fakadó források földjére, amelyek hegyen-völgyön a felszínre törnek; ⁸búzát és árpát, szőlőt, füget és gránátalmát termő földre, olajfáknak és méznek a földjére. ⁹Olyan földre, ahol nem kell szükösen enned a kenyeret, és nem szenvedsz hiányt semmiben; olyan földre, amelynek köveiben vas van, a hegyeiből pedig rezet bányászatsz. ¹⁰Ehetsz jóllakásig, és áldani fogod Istenedet, az URat azért a jó földért, amelyet neked adott.

¹¹De vigyázz, el ne feledkezz Istenedről, az ÚRról, megszegve parancsolatait, törvényeit és rendelkezéseit, amelyeket ma megparancsolok neked! ¹²Amikor jóllakásig eszel, szép házakat építesz és azokban laksz, ¹³amikor marháid és juhaid megsaporodnak, lesz sok ezüstöd és aranyad, és bővében leszel mindennek, ¹⁴akkor föl ne fuvalkodjék a szíved, és el ne feledkezz az ÚRról, a te Istenedről, aki kihozott téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából! ¹⁵Ő vezetett téged a nagy és félelmetes pusztában, ahol mérges kígyók és skorpiók vannak; a kiszikkadt földön, ahol nincs víz, ő fakasztott neked vizet a kemény kősziklából. ¹⁶Ő táplált a pusztában mannával, amelyet nem ismertek atyáid. Megsanyargatott és próbára tett, hogy végül is jót tegyen veled. ¹⁷Ne gondold tehát majd magadban: az én erőm és hatalmas kezem szerezte nekem ezt a gazdagságot! ¹⁸Hanem gondolj mindig Istenedre, az ÚRra, ő ad neked erőt a gazdagodáshoz, hogy szövetségét, amelyre esküt tett atyáidnak, fenntartsa mind a mai napig.

¹⁹De ha mégis elfeledkezel Istenedről, az ÚRról, és más isteneket követsz, azokat tiszteled és azokat imádod, kijelentem nektek már most, hogy menthetetlenül elvesztek! ²⁰Elpusztultok ugyanúgy, mint azok a népek, amelyeket kipusztít előletek az ÚR, mert nem hallgattatok az ÚRnak, Isteneteknek a szavára.

9

Emlékeztetés Izráel nyakasságára

¹Halld meg, Izráel! A mai napon átkelsz a Jordánon, hogy bemenj és elfoglald nálad nagyobb és erősebb népek birtokát, nagy városokat égbe nyúló erődítményekkel; ²nagy és szálas népet, az anákiakét, akiket magad is ismersz, és akiről ezt hallottad: Ki állhatna meg Anák fiai előtt? ³Tudd meg azért ma, hogy Istened, az ÚR vonul előtted mint emésztő tűz: ő pusztítja el, ő alázza meg őket előtted, te pedig kiüzöd és hamarosan kipusztítod őket, ahogyan megígérte neked az ÚR.

⁴Amikor tehát elüzi őket előled Istened, az ÚR, ne gondold majd magadban: a magam igazságáért hozott be ide engem az ÚR, hogy birtokba vegyem ezt a földet. Ezeket a népeket gonoszságuk miatt üzi ki előled az ÚR. ⁵Nem a magad igazságáért vagy szíved tisztaságáért mégy be oda, hogy birtokba vedd a földjüket, hanem gonoszságuk miatt üzi ki előled Istened, az ÚR ezeket a népeket, hogy teljesítse ígéretét, amelyre esküt tett az ÚR atyáidnak: Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak. ⁶Tudd meg tehát, hogy nem a magad igazságáért adja neked birtokul azt a jó földet Istened, az ÚR, hiszen te keménynyakú nép vagy! ⁷Emlékezz rá, és el ne felejtőd, hogyan ingerelted haragra Istenedet, az URat a pusztában, attól kezdve, hogy kijöttél Egyiptomból, míg csak el nem jutottatok erre a helyre: folytonosan lázadtatok az ÚR ellen. ⁸Már a Hóreben felingereltétek az URat. Akkor úgy megharagudott rátok az ÚR, hogy el akart pusztítani benneteket. ⁹Amikor fölmentem a hegyre, hogy átvegyem a kőtáblákat, annak a szövetségnek a tábláit, amelyet az ÚR kötött veletek, és a hegyen maradtam negyven nap és negyven éjjel, kenyeret nem ettem, és vizet nem ittam, ¹⁰akkor átadta nekem az ÚR az Isten ujjával írt két kőtáblát, és rajtuk voltak mindazok az ígék, amelyeket elmondott nektek az ÚR a hegyen, a tűz közepéből, amikor ott volt a gyülekezet. ¹¹A negyven nap és negyven éjjel elteltével adta át nekem az ÚR a két kőtáblát, a szövetség tábláit. ¹²Akkor ezt mondta nekem az ÚR: Indulj, eredj le gyorsan innen, mert megromlott a

néped, amelyet kihoztál Egyiptomból. Hamar letértek arról az útról, amelyet megparancsoltam nekik, és bálványszobrot készítettek maguknak. ¹³Majd ezt mondta nekem az ÚR: Látom, hogy ez a nép keménynyakú nép. ¹⁴Hagyj engem, hadd pusztítsam el őket, és hadd töröljem el még a nevüket is az ég alól! De téged náluk nagyobb és erősebb néppé teszek. ¹⁵Akkor megfordultam, és lejöttem a hegyről; a hegy tűzben égett, a szövetség két táblája pedig a két kezemben volt. ¹⁶Amint megláttam, hogy vétkeztetek Istenetek, az ÚR ellen, mert borjúsobrot készítettek magatoknak, és hogy milyen hamar letértetek arról az útról, amelyet megparancsolt nektek az ÚR, ¹⁷megragadtam a két táblát, ledobtam a két kezemből, és összetörtem a szemetek láttára. ¹⁸Azután odaborultam az ÚR elé, és ugyanúgy, mint először, negyven nap és negyven éjjel nem ettem kenyeret, és nem ittam vizet, azok miatt a vétkeitek miatt, amelyet elkövettetek, amikor azt tettétek, amit rossznak lát az ÚR, hogy bosszantsátok őt. ¹⁹Mert megrémültem attól az izzó haragtól, amelyre fölgerjedt ellenetek az ÚR, és ki akart pusztítani benneteket. De ezúttal is meghallgatott engem az ÚR. ²⁰Áronra is nagyon megharagudott az ÚR, és őt is el akarta pusztítani, így hát Áronért is imádkoztam akkor. ²¹A borjút pedig, amit bűnös módon készítettek, fogtam és elégettem, összetörtem jó apróra, míg porrá nem vált, és a porát beleszórtam abba a patakba, amely a hegyről folyt alá.

²²Tabérában, Masszában és Kibrót-Taavában is folyton haragra ingereltétek az URat. ²³Amikor pedig elküldött benneteket az ÚR Kádés-Barneából, és ezt mondta: Menjetek és vegyétek birtokba a földet, amelyet nektek adtam! – akkor is fellázdattok Isteneteknek, az ÚRnak parancsa ellen, nem hittetek neki, és nem hallgattatok a szavára. ²⁴Folyton lázadoztatok az ÚR ellen, amióta csak ismerlek benneteket.

²⁵Ezért borultam le az ÚR előtt. Negyven nap és negyven éjjel maradtam leborulva, mert azt mondta az ÚR, hogy kipusztít benneteket. ²⁶Imádkoztam az ÚRhoz, és ezt mondtam: Ó, Uram, Uram, ne irtsd ki népedet, a te örökségedet, amelyet hatalmaddal kiváltottál, és erős kézzel kihoztál Egyiptomból! ²⁷Emlékezz szolgálóidra, Ábrahámra, Izsákra és Jákóbra, ne tekintsd e népnek a nyakasságát, gonoszságát és vétkét! ²⁸Ne mondhassák abban az országban, ahonnan kihoztál bennünket: Nem tudta az ÚR bevinni őket arra a földre, amelyet megígért nekik; meggyűlölte őket, és azért vitte ki innen, hogy megölje őket a pusztában. ²⁹Pedig a te néped ők, a te örökséged, akiket nagy erőddel és kinyújtott karoddal hoztál ki.

10

Új törvénytáblák. Áron halála

¹Abban az időben ezt mondta nekem az ÚR: Faragj két kőtáblát, az előbbiekhöz hasonlókat, és jöjj fel hozzám a hegyre! Készíts egy faládát is! ²Én pedig majd felírom a táblákra azokat az ígéket, amelyek az előbbi táblákon voltak, amelyeket összetörtél, és tedd bele azokat a ládába!

³Készítettem tehát egy ládát akáciafából, és faragtam két kőtáblát, az előbbiekhöz hasonlókat, azután fölmentem a hegyre, kezemben a két kőtáblával. ⁴Ő pedig felírta a táblákra ugyanazt, amit először: a tíz ígét, amelyet el is mondott nektek az ÚR a hegyen a tűz közepéből, amikor ott volt a gyülekezet. És átadta nekem azokat az ÚR. ⁵Én megfordultam, és lejöttem a hegyről, a táblákat pedig beletettem a ládába, amelyet készítettem. Ott is vannak, ahogyan megparancsolta nekem az ÚR.

⁶Izrael fiai azután elindultak a Bené-Jaakán forrásaitól Mószer felé. Ott halt meg Áron, és ott temették el. Helyette a fia, Eleázár lett a pap. ⁷Onnan Gudgódba indultak, Gudgódból pedig Jotbátába, a folyóvizek földjére.

⁸Abban az időben választotta külön az ÚR Lévi törzsét, hogy hordozzák az ÚR szövetségládáját, hogy az ÚR színe előtt álljanak az ő szolgálataira, és hogy áldást mondjanak az ő nevével. Így van ez ma is. ⁹Ezért nem kapott Lévi birtokrészt és örökséget a testvéreivel együtt. Az ÚR az ő öröksége, ahogyan megígérte neki Istened, az ÚR.

¹⁰Én ott álltam a hegyen, mint az előző alkalommal, negyven nap és negyven éjjel. Ezúttal is meghallgatott engem az ÚR, és nem akart már elpusztítani téged. ¹¹Majd ezt mondta nekem az ÚR: Menj és indulj útnak a nép élén, hogy bemehessenek és birtokba vehessék azt a földet, amelyről megesküdtem atyáiknak, hogy nekik adom.

Intés hálás engedelmességre

¹²Most pedig, Izráel, mit kíván tőled Istened, az ÚR? Csak azt, hogy Istenedet, az URat féld, járj mindenben az ő útjain, szeresd őt, és szolgálj az URat, a te Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből, ¹³s hogy tartsd meg az ÚR parancsolatait és rendelkezéseit, amelyeket ma parancsolok neked a te javadra! ¹⁴Íme, az ÚRÉ, a te Istenedé az ég és az egeknek egei, a föld és minden, ami rajta van. ¹⁵Mégis csak a te atyáidat kedvelte meg az ÚR, őket szerette, és az ő utódaikat, titeket választott ki valamennyi nép közül. Így van ez ma is.

¹⁶Metéljétek azért körül a szíveteket, és ne legyetek többé keménynyakúak! ¹⁷Mert Istenetek, az ÚR istenek Istene és uraknak Ura. Ő a nagy, erős és félelmetes Isten, aki nem személyválogató, és akit nem lehet megvesztegetni, ¹⁸aki igazságot szolgáltat az árvának és az özvegynek, szereti a jövevényt, kenyeret és ruhát ad neki. ¹⁹Szeressétek hát a jövevényt, mert ti is jövevények voltatok Egyiptomban! ²⁰Az URat, a te Istenedet féld, őt tiszteld, hozzá ragaszkodj, és az ő nevére esküdj! ²¹Őt dicsérje éneked, mert ő a te Istened, aki azokat a nagy és félelmetes dolgokat tette veled, amelyeket saját szemeddel láttál. ²²Atyáid hetvenen voltak, amikor Egyiptomba mentek, most pedig úgy megszaportott téged Istened, az ÚR, mint égen a csillag.

11

Emlékeztetés az ÚR csodáira

¹Szeresd az URat, a te Istenedet, és tartsd meg mindenkor, amit ő elrendelt: rendelkezéseit, törvényeit és parancsolatait! ²Ti már ismeritek, nem úgy, mint fiaitok, akik nem ismerik, mert nem látták Isteneteknek, az ÚRnak fenyítését, nagyságát, erős kezét és kinyújtott karját, ³azokat a jeleket és tetteket, amelyeket Egyiptomban vitt véghez Egyiptom királyán, a fáraón és egész országán; ⁴és hogy mit tett Egyiptom haderejével, lovaival és harci kocsijaival, hogyan árasztotta rájuk a Vörös-tenger vizét, amikor üldöztek benneteket, és hogyan vesztette el őket az ÚR mind a mai napig; ⁵és hogy mit tett veletek a pusztában, míg el nem érkeztetek erre a helyre; ⁶mit tett Dátánnal és Abírámmal, Rúben fiának, Elíábnak a fiaival, amikor megnyitotta száját a föld, és elnyelte őket egész Izráel között házuk népével, sátraikkal és minden jószágukkal együtt, ami az övék volt. ⁷Ti a saját szemetekkel láttátok az ÚRnak valamennyi nagy tettét, amelyet véghezvitt.

Az engedelenség áldása és az engedetlenség átka

⁸Tartsátok hát meg mindazokat a parancsolatokat, amelyeket én ma parancsolok nektek, hogy erősek legyetek, bemehessetek, és birtokba vehessétek azt a földet, ahova most átkeltek, hogy birtokba vegyétek; ⁹és hogy hosszú ideig élhessetek azon a földön, amelyről megesküdt az ÚR atyáitoknak, hogy nekik és utódaiknak adja azt a tejjel és mézzel folyó földet.

¹⁰Mert az a föld, ahova most bemegy, hogy birtokba vedd, nem olyan, mint Egyiptom földje, ahonnan kijöttetek. Ott, ha elvetted a magot, fáradságos munkával kellett öntözned, mint a kertben a zöldségeket. ¹¹Az a föld pedig, ahova most átkeltek, hogy birtokba vegyétek, hegyes-völgyes föld, az égből hulló eső vize itatja. ¹²Az ÚR, a te Istened viseli gondját annak a földnek, állandóan szemmel tartja azt Istened, az ÚR, az év elejétől az év végéig.

¹³Ha engedelmesen hallgattok parancsolataimra, amelyeket ma parancsolok nektek, ha szeretni fogjátok az URat, a ti Isteneteket, ha teljes szívből és teljes lélekből szolgáljátok őt, ¹⁴akkor esőt adok földetekre a maga idejében, őszi esőt és tavaszi esőt, és betakaríthatod

gabonádat, mustodat és olajodat, ¹⁵és adok füvet a meződre állataidnak; így jóllakásig ehetsz majd.

¹⁶Vigyázzatok, hogy szívetek el ne csábítson benneteket, és el ne forduljatok tőlem: ne tiszteljétek más isteneket, és ne imádjátok azokat, ¹⁷mert akkor fellángol az ÚR haragja ellenetek, bezárja az eget, nem lesz eső, és a föld nem hozza meg termését, ti pedig hamar kivesztek arról a jó földről, amelyet nektek ad az ÚR. ¹⁸Fogadjátok azért a szívetekbe és lelketekbe ezeket az igéket, kössétek azokat jelként a kezetekre, és legyenek fejdíszként a homlokotokon. ¹⁹Tanítsátok meg ezeket a fiaitoknak is: ezekről beszélj, akár a házadban vagy, akár úton jársz, akár lefekszel, akár fölkelisz! ²⁰Írd föl azokat házad ajtófélfáira és a kapuidra, ²¹hogy hosszú ideig élhessetek ti és a ti fiaitok azon a földön, amelyről megesküdött atyáitoknak az ÚR, hogy nekik adja, amíg csak ég lesz a föld felett.

²²Ha hűségesen megtartjátok mindezeket a parancsolatokat, amelyeket ma parancsolok nektek, és teljesítitek azokat; ha szeretni fogjátok Isteneteket, az URat, mindenben az ő útjain jártok, és hozzá ragaszkodtok, ²³akkor kiűzi előleket az ÚR mindezeket a népeket, és nálatok nagyobb és erősebb népek birtokát foglalhatjátok el. ²⁴Tietek lesz minden hely, amelyre lábatokkal léptek. A pusztától a Libánonig, és a folyamtól, az Eufrátesz folyamtól a nyugati tengerig terjed határotok. ²⁵Senki sem állhat meg veletek szemben. Rettegést és félelmet kelt előttem Istenetek, az ÚR az egész országban, ahova csak léptek, ahogyan megígérte nektek.

²⁶Lásd, én ma áldást és átkot adok elétek. ²⁷Áldást, ha hallgattok Isteneteknek, az ÚRnak parancsolataira, amelyeket ma megparancsolok nektek. ²⁸De átkot, ha nem hallgattok Isteneteknek, az ÚRnak parancsolataira, és letértek arról az útról, amelyet ma megparancsolok nektek, és más isteneket követtek, akiket nem ismertek.

²⁹Amikor bevisz téged Istened, az ÚR arra a földre, amelyre bemegy, hogy birtokba vedd, mondd el az áldást a Garizím-hegyen, az átkot pedig az Ébál-hegyen. ³⁰Ott vannak ezek a Jordánon túl a nyugati út mögött a kánaániak földjén, akik az Arábá-völgyben laknak Gilgállal szemben, Móre tölgyfái mellett. ³¹Ti most átkeltek a Jordánon, hogy bemenjétek, és birtokba vegyétek azt a földet, amelyet Istenetek, az ÚR ad nektek. Birtokba is veszitek, és ott laktok majd. ³²De vigyázzatok: teljesítsétek mindazokat a rendelkezéseket és törvényeket, amelyeket ma elétek adok!

12

Csak egy helyen szabad áldozni

¹Ezeket a rendelkezéseket és törvényeket kell megtartanotok azon a földön, amelyet atyáid Istene, az ÚR ad neked birtokul, és teljesítenetek mindenkor, amíg azon a földön éltek:

²Pusztítsátok el mindazokat a helyeket, ahol azok a népek, amelyeknek majd elfoglaljátok birtokát, a maguk isteneit szolgálják a magas hegyeken és halmokon és minden zöldellő fa alatt. ³Romboljátok le oltáraikat, törjétek össze szent oszlopaikat, égessétek el szent fáikat, isteneik bálványszobrait pedig vágjátok darabokra! Még a nevüket is töröljétek ki arról a helyről!

⁴Ti ne így szolgáljátok Isteneteket, az URat, ⁵hanem azt a helyet keressétek fel, amelyet kiválaszt Istenetek, az ÚR valamennyi törzsetek közül, hogy oda helyezze nevét, és ott lakjék. Oda menjétek, ⁶és oda vigyétek égőáldozataitokat és véresáldozataitokat, tizedeiteket és felajánlásaitokat, fogadalmi és önkéntes áldozataitokat, marháitok és juhaitok elsőszülöttjét. ⁷Ott egyetek Isteneteknek, az ÚRnak a színe előtt, és örvendeztetek házatok népével együtt mindennek, amit szereztetek, amellyel megáldott benneteket Istenetek, az ÚR.

⁸Ne tegyetek úgy, ahogyan ma itt még megtehetjük, mindenki ahogyan jónak látja, ⁹mert még nem mentetek be a nyugalom helyére, az örökségbe, amelyet majd neked ad Istened, az ÚR. ¹⁰Majd ha átkeltek a Jordánon, és letelepedtek azon a földön, amelyet örökségül ad nektek Istenetek, az ÚR, amikor mindenfelől nyugalmat ad nektek ellenségeitektől, és biztonságban laktok, ¹¹akkor arra a helyre, amelyet kiválaszt Istenetek, az

ÚR, hogy ott lakjék az ő neve, oda vigyétek mindazt, amit parancsolok nektek: égőáldozataitokat és véresáldozataitokat, tizedeiteket és felajánlásaitokat, meg válogatott fogadalmi áldozataitokat, amit odaígértetek az Úrnak. ¹²Örvendeztetek Isteneteknek, az Úrnak színe előtt fiaitokkal és leányaitokkal, szolgálókkal és szolgálóleányaitokkal együtt, meg a lévitával együtt, aki a lakóhelyeden van, mert neki nincs örökrésze közöttetek.

¹³Vigyázz, ne mutasd be égőáldozataidat bármelyik helyen, amelyet meglátsz, ¹⁴hanem csak azon a helyen, amelyet kiválaszt az ÚR egyik törzsében. Ott mutasd be égőáldozataidat, és ott teljesítsd mindazt, amit megparancsolok neked!

¹⁵Amikor csak kívánod, bármely lakóhelyeden vághatsz és ehetsz húst, amennyivel megáldott és amit adott neked Istened, az ÚR. Tisztátalan és tiszta ember egyaránt ehet belőle, mintha gazella vagy szarvas lenne. ¹⁶Csak a vért nem ehetitek meg. Öntsd azt a földre, mint a vizet! ¹⁷Nem szabad megenned lakóhelyeden sem gabonádnak, sem mustodnak, sem olajodnak a tizedét, sem marhádnak és juhodnak az elsőszülöttjét, sem fogadalmi áldozataidat, amelyeket odaígértél, sem önkéntes áldozataidat, sem felajánlásaidat. ¹⁸Csak Istenednek, az Úrnak a színe előtt, azon a helyen, amelyet kiválaszt Istened, az ÚR, ott eheted meg azokat fiaddal és leányoddal, szolgálóddal és szolgálóleányoddal együtt, meg a lévitával együtt, aki a lakóhelyeden él, és örvendezz Istenednek, az Úrnak színe előtt minden szerzeményednek. ¹⁹Vigyázz, ne feledkezz meg a lévitáról, amíg csak földeden élsz!

A vért nem szabad megenni

²⁰Ha majd kiterjeszti határodát Istened, az ÚR, ahogyan megígérte, és arra gondolsz, hogy jó volna húst enni, mert húst kívánsz enni: egyél húst, amikor csak kívánod. ²¹Ha messze lesz tőled az a hely, amelyet kiválaszt Istened, az ÚR, hogy oda helyezze nevét, akkor is vághatsz marháidból és juhaidból, amelyeket neked adott az ÚR, ahogy megparancsoltam neked, és megeheted a lakóhelyeden, amikor csak kívánod. ²²De úgy edd meg, mintha gazellát vagy szarvast ennél: tisztátalan és tiszta ember egyaránt ehet belőle. ²³De abban légy állhatatos, hogy vért ne egyél, mert a vér lélek. Ne egyél lelket a hússal együtt! ²⁴Ne edd meg azt, hanem öntsd a földre, mint a vizet. ²⁵Ne edd meg azt; akkor majd jó dolgod lesz neked és utódaidnak, mert azt tetted, amit jónak és helyesnek lát az ÚR. ²⁶De ha valamit az Úrnak szentelsz, vagy fogadalomként felajánlász abból, amire szert teszel, vidd el majd magaddal arra a helyre, amelyet kiválaszt az ÚR: ²⁷égőáldozataidat – húsával-vérével együtt – Istenednek, az Úrnak oltárán mutasd be, véresáldozataidnak a vérét pedig Istenednek, az Úrnak az oltárára kell öntened, hogy a húsát megehesd. ²⁸Tartsd meg engedelmesen mindezeket az ígéket, amelyeket neked megparancsolok; akkor majd jó dolgod lesz neked és utódaidnak mindenkor, mert azt tetted, amit jónak és helyesnek lát Istened, az ÚR.

²⁹Ha majd kiirtja előled Istened, az ÚR azokat a népeket onnan, ahova bemegy, hogy elfoglald azok birtokát, és ha elfoglaltad a birtokukat és a földjükön laksz, ³⁰vigyázz, nehogy csapdába ess azokat követve, akik kipusztultak előled. Ne kérdezősködj isteneik felől, és ne mondd: Hogyan tisztelik ezek a népek az isteneiket? Én is úgy akarok tenni! ³¹Te ne úgy tégy az Úrral, a te Isteneddel! Mert azok csupa olyan dolgot műveltek isteneik tiszteletére, ami az ÚR előtt utálatos, és amit gyűlöl. Még fiaikat és leányaikat is elégették isteneiknek!

13

A bálványimádásra csábítók büntetése

¹Tartsátok meg és teljesítétek mindazt, amit megparancsolok nektek! Semmit se tégy ahhoz hozzá, és semmit se végy el belőle!

²Ha próféta vagy álomlátó támad közöttük, és meghirdet egy jelet vagy egy csodát, ³még ha be is következik az a jel vagy csoda, amelyről beszélt neked, de közben azt mondja: Kövessünk más isteneket, akiket nem ismertél, és tiszteljük azokat, ⁴akkor se hallgass annak a prófétának a szavára, vagy arra az álomlátóra! Mert csak próbára tesz benneteket az ÚR, a ti

Istenetek, hogy megtudja, valóban teljes szívvel és lélekkel szeretitek-e az URat, a ti Isteneteket. ⁵Az URat, a ti Isteneteket kövessétek, őt féljétek, az ő parancsolatait tartsátok meg, az ő szavára hallgassatok, őt tiszteljétek, és hozzá ragaszkodjatok! ⁶Annak a prófétának és annak az álomlátónak pedig meg kell halnia, mert szavaival el akart téríteni benneteket Istenetektől, az Úrtól, aki kihozott benneteket Egyiptom földjéről, és kiváltott benneteket a szolgaság házából. El akart tántorítani attól az úttól, amelyről megparancsolta neked Istened, az ÚR, hogy azon járj: takarítsd ki azért a gonoszt a magad köréből!

⁷Ha testvéred – még ha anyád fia is, vagy a saját fiad, leányod, a feleséged, akit karjaidba zársz – vagy testi-lelki jó barátod titokban így csábítgat: Menjünk és tiszteljünk más isteneket, akiket nem ismertél sem te, sem atyáid, ⁸azoknak a népeknek az istenei közül, akik körülöttetek vannak, akár közel hozzád, akár tőled távol, bárhol is a föld egyik szélétől a másikig, ⁹ne engedj neki, és ne hallgass rá, ne szánd meg, ne kíméld és ne mentegesd, ¹⁰hanem öld meg irgalom nélkül! Te emelj rá először kezét, amikor kivégzik, és azután az egész nép! ¹¹Kövezd halálra, mert arra törekedett, hogy eltántorítson az Úrtól, a te Istenedtől, aki kihozott téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. ¹²Hallja meg ezt egész Izráel, és féljen, és többé senki se kövessen el ilyen gonosz dolgot közöttetek!

¹³Ha valamelyik városodról, amelyet Istened, az ÚR ad neked, hogy ott lakj, azt hallod, hogy ¹⁴elvetemült emberek támadtak köztetek, akik eltántorítják városuk lakóit, mert ezt mondják: Menjünk, tiszteljünk más isteneket, akiket nem ismertetek, ¹⁵akkor keress, kutass és kérdezz utána alaposan, és ha valóban igaz a dolog, és megtörtént ez az utálatosság közöttetek, ¹⁶irgalom nélkül hányd kardélre annak a városnak a lakóit; irtsd ki a várost mindenestül, ami benne van: még az állatokat is hányd benne kardélre! ¹⁷A város összes zsákmányát gyűjtsd a piactér közepére, azután égesd fel a várost összes zsákmányával együtt Istenednek, az Úrnak szóló teljes áldozatul. Maradjon örökre romhalmaz, ne építsétek fel többé! ¹⁸Semmit se tarts meg magadnak abból, amit ki kell irtani, hogy elforduljon rólad az ÚR izzó haragja, és irgalmazzon neked, és irgalmában megszorítsa, ahogyan megesküdt atyáidnak, ¹⁹ha hallgatsz Istenednek, az Úrnak szavára, és megtartod minden parancsolatát, amelyeket ma neked megparancsolok, és azt teszed, amit helyesnek lát Istened, az ÚR.

14

A pogányos gyász tilalma

¹Ti az Úrnak, a ti Isteneteknek a gyermekei vagytok. Ne vagdossátok hát össze magatokat halottért, a homlokotok fölött se nyírjátok kopaszra a fejeteket! ²Hiszen te Istenednek, az Úrnak szent népe vagy. Téged választott ki az ÚR valamennyi nép közül, amely a földön él, hogy az ő tulajdon népe légy.

A tiszta és tisztátalan állatok (Vö. 3Móz 11)

³Ne egyetek meg semmit, ami utálatos! ⁴Ezek azok az állatok, amelyeket megehettek: a marhát, a juhot és a kecskét, ⁵a szarvast, a gazellát és az őzet, a zergét, az antilopot, a bölényt és a vadkecskét, ⁶és megehettek minden kérődző állatot, amely hasított körmű, mégpedig egészen kettéhasadt a két körme. ⁷De nem ehetitek meg a kérődzők és a hasított körműek közül ezeket: a tevét, a nyulat és a hörcsögöt, mert kérődzők ugyan, de nem hasított körműek, ezért tisztátalanok a számotokra. ⁸A disznó is legyen tisztátalan a számotokra, mert hasított körmű ugyan, de nem kérődzik. Ne egyetek a húsból, sőt még a tetemüket se érintsék!

⁹Mindabból, ami a vízben él, ezeket ehetitek meg: megehetitek mindazt, aminek uszonya és pikkelye van. ¹⁰De nem ehettek meg semmi olyat, amelynek nincs uszonya és pikkelye; ezek a számotokra tisztátalanok! ¹¹Minden tiszta madarat megehettek. ¹²De nem ehetitek meg ezeket: a sast, a keselyűt és a halászsast, ¹³a sólymot, a héját és a kányaféléket, ¹⁴mindenfajta hollót; ¹⁵a struccot, a baglyot, a sirályt és a karvalyféléket; ¹⁶a kuvikot, a fülesbaglyot és a bölömbikát; ¹⁷a pelikánt, a dögkeselyűt és a vöcsköt; ¹⁸a gólya- és

szarkaféléket, a búbos bankát és a denevért. ¹⁹A kisebb szárnyas állatok is legyenek a számotokra mind tisztátalanok: ne egyétek meg azokat! ²⁰A tiszta szárnyasokat mind megehetitek.

²¹Nem szabad megennetek semmiféle döglött állatot. A lakóhelyeden élő jövevénynek odaadhatod, ő megeheti, vagy add el idegennek, hiszen te Istenednek, az Úrnak szent népe vagy! Ne főzz gödölyét anyjának tejében!

A tized

²²Add meg a tizedet vetésed minden terméséből, ami a mezőn évről évre terem! ²³Az Úrnak, a te Istenednek színe előtt edd meg, azon a helyen, amelyet kiválaszt, hogy ott lakják az ő neve. Ezt tedd gabonádnak, mustodnak és olajodnak a tizedével, marhádnak és juhodnak az elsősülöttjével. Így tanuld meg félni Istenedet, az URat mindenkor! ²⁴De ha túlságosan hosszú odáig az út, és nem tudod odavinni, mert messze van tőled az a hely, amelyet kiválaszt Istened, az ÚR, hogy oda helyezze nevét, pedig megáldott Istened, az ÚR, ²⁵akkor add el pénzéért, a kapott pénzt tedd erszénybe, és úgy menj el arra a helyre, amelyet kiválaszt Istened, az ÚR. ²⁶Vásárolj a pénzen bármit, amit kívánsz: marhát vagy juhot, bort vagy egyéb részegítő italt, bármit, amit csak megkívánsz, és egyél ott Istenednek, az Úrnak színe előtt, és örvendezz házad népével együtt! ²⁷A lakóhelyeden élő lévitáról se feledkezz meg, mert neki nincs birtokrésze és öröksége, mint neked. ²⁸Minden harmadik esztendő végén vedd ki annak az évnak a terméséből az egész tizedet, és raktározd el lakóhelyeden, ²⁹hogy ha majd eljön a lévita, akinek nincs birtokrésze és öröksége, mint neked, meg a jövevény, az árva és az özvegy, akik lakóhelyeden élnek, ők is ehessenek, és jóllakhassanak. Így megáldja Istened, az ÚR, kezed minden munkáját, amit csak végzel.

15

Az elengedés esztendeje

¹Minden hetedik év végén engedd el az adósságokat! ²Az adósságelengedés módja pedig ez: minden hitelező engedje el azt a kölcsönt, amit a felebarátjának adott: ne hajtsa be azt felebarátjától, a testvérétől, mert adósságelengedést hirdettek az ÚRért. ³Az idegentől követelheted, de amivel testvéred tartozik neked, azt engedd el! ⁴Ne legyen köztetek szegény, hiszen gazdagon megáld majd téged az ÚR azon a földön, amelyet Istened, az ÚR örökségül ad neked, hogy birtokba vedd, ⁵de csak akkor, ha engedelmesen hallgatsz Istenednek, az Úrnak a szavára, ha megtartod és teljesíted mindazokat a parancsolatokat, amelyet ma megparancsolok neked. ⁶Bizony, megáld téged Istened, az ÚR, ahogyan megígérte neked. Te kölcsönadsz a többi népek, de magad nem szorulsz kölcsönre; uralkodsz a többi népen, de azok nem uralkodnak rajtad.

⁷Ha valaki elszegényedik testvéreid közül valamelyik lakóhelyeden, abban az országban, amelyet neked ad majd Istened, az ÚR, ne légy keményszívű és szűkmarkú az elszegényedett testvéreddel szemben, ⁸hanem légy hozzá bőkezű, és adj neki szívesen kölcsönt, amennyire szüksége van, és amiben segítséget szenved. ⁹Vigyázz, ne támadjon szívedben ilyen alávaló gondolat: közeledik a hetedik esztendő, az adósságelengedés éve, és ne nézz emiatt rossz szemmel szegény testvéredre! Mert ha nem adsz neki, az Úrhoz kiált majd miattad, és véték fog terhelni téged. ¹⁰Adj neki szívesen, és ne essék rosszul az, hogy adsz, mert éppen azért fogja megáldani Istened, az ÚR minden munkádat és minden vállalkozásodat. ¹¹Mert a szegények nem fogynak el a földről; ezért megparancsolom neked, hogy légy bőkezű az országodban levő elesett és szegény testvéredhez.

A héber rabszolgák szabadon bocsátása

¹²Ha eladja magát neked valamelyik testvéred, egy héber férfi vagy nő, hat évig szolgáljon téged, de a hetedik évben bocsásd őt szabadon! ¹³Amikor szabadon bocsátod, ne üres kézzel

bocsásd el, ¹⁴hanem lásd el bőven a nyájadból, a szérűdről és borsajtódból; adj neki abból, amivel megáldott téged Istened, az ÚR! ¹⁵Emlékezz arra, hogy rabszolga voltál Egyiptomban, de kiváltott téged Istened, az ÚR. Ezért parancsolom ezt ma neked.

¹⁶De ha azt mondja neked: Nem megyek el tőled! – mert megszeretett téged és házad népét, mert jó dolga volt nálad –, ¹⁷akkor fogj egy árt, és szúrd a fülén keresztül az ajtófélfába, azután legyen örökös rabszolgád. Ugyanígy járj el a rabszolganő esetében is! ¹⁸De ne essék nehezedre, ha szabadon kell bocsátanod, mert hat év alatt kétszer annyit dolgozott neked, mint amennyit egy napszámos pénzért dolgozott volna. Így megáld téged Istened, az ÚR mindenben, amit cselekszel.

Az állatok elsőszülöttjét fel kell áldozni

¹⁹Szenteld oda Istenednek, az ÚRnak marháid és juhaid minden hím elsőszülöttjét. Ne fogd munkára marhádnak első borját, és ne nyírd meg juhod első bárányát! ²⁰Az ÚRnak, a te Istenednek színe előtt edd meg azt házad népével együtt évről évre azon a helyen, amelyet kiválaszt az ÚR. ²¹Ha pedig valamilyen fogyatékosága van: ha sánta, vak vagy bármiféle súlyos fogyatékosága van, akkor ne áldozd fel Istenednek, az ÚRnak. ²²A lakóhelyeden megeheted, akár tiszta vagy, akár tisztátalan, ugyanúgy, mint a gazellát vagy a szarvast. ²³Csak a vérének nem eheted meg: öntsd azt a földre, mint a vizet!

16

A három főünnep

¹Ügyelj az ábíb hónapra, és tarts páskát Istenednek, az ÚRnak, mert ábíb hónapban hozott ki téged Egyiptomból – egy éjjel – Istened, az ÚR. ²Páskaáldozatul vágj le Istenednek, az ÚRnak juhot vagy marhát azon a helyen, amelyet kiválaszt az ÚR, hogy ott lakják az ő neve. ³Ne egyél hozzá kovászos ételt! Hét napon át nyomorúságos kovásztalan kenyeret egyél hozzá, mert sietve jöttél ki Egyiptomból. Így emlékezz életed minden napján arra a napra, amelyen kijöttél Egyiptomból! ⁴Látni se lehessen nálad kovászt hét napon át, sehol a te határaidon belül. Abból a húsból pedig, amelyet levágsz az első nap estéjén, semmi se maradjon meg reggelre! ⁵Nem szabad levágni a páskaáldozatot akármelyik lakóhelyeden, amelyet neked ad majd Istened, az ÚR, ⁶hanem azon a helyen, amelyet kiválaszt Istened, az ÚR, hogy ott lakják az ő neve, ott vágd le majd a páskaáldozatot: este, napnyugtakor, abban az időpontban, amikor kijöttél Egyiptomból. ⁷Azon a helyen főzd és edd meg, amelyet kiválaszt Istened, az ÚR. Reggel azután indulj, és eredj haza! ⁸Hat napig kovásztalan kenyeret egyél! A hetedik napon, Istenednek, az ÚRnak ünnepnapján ne végezz semmiféle munkát!

⁹Számolj azután hét hetet! Attól fogva kezd számolni a hét hetet, hogy sarlóval kezdenek aratni. ¹⁰Akkor tartsd meg a hetek ünnepét Istenednek, az ÚRnak, és adj önkéntes áldozatot aszerint, ahogyan megáldott téged Istened, az ÚR. ¹¹Örvendezz Istenednek, az ÚRnak színe előtt – fiaddal és leányoddal, szolgálóddal és szolgálóleányoddal meg a lévitával együtt, aki a lakóhelyeden él, és a jövevényel, árvával és özvegygel, akik veled vannak – azon a helyen, amelyet kiválaszt Istened, az ÚR, hogy ott lakják az ő neve. ¹²Emlékezz arra, hogy szolga voltál Egyiptomban: tartsd meg és teljesítsd hát ezeket a rendelkezéseket!

¹³Tartsd meg a lombsátrak ünnepét hét napig, amikor megtörténik a betakarítás szérűdről és borsajtódból. ¹⁴Örvendezz az ünnepeden fiaddal és leányoddal, szolgálóddal és szolgálóleányoddal, meg a lévitával és jövevényel, az árvával és az özvegygel együtt, akik lakóhelyeden élnek. ¹⁵Hét napon át ünnepelj Istenednek, az ÚRnak azon a helyen, amelyet kiválaszt az ÚR. Mert megáldotta Istened, az ÚR minden termésedet és kezded minden munkáját: örvendezz tehát!

¹⁶Évenként háromszor jelenjék meg minden férfi Istenednek, az ÚRnak a színe előtt azon a helyen, amelyet ő kiválaszt: a kovásztalan kenyér ünnepén, a hetek ünnepén és a

lombsátrak ünnepén. De senki se jelenjék meg üres kézzel az ÚR színe előtt! ¹⁷Mindenki aszerint vigyen ajándékot, amilyen áldást kapott Istenedtől, az Úrtól, aki adja azt neked.

Igazságos ítélkezés

¹⁸Állíts törzsenként bírákat és elöljárókat minden lakóhelyeden, amelyet Istened, az ÚR ad neked, és ezek ítélik a népet igaz ítélettel! ¹⁹Ne kerüld meg a törvényt, ne légy személyválogató, és ne fogadj el vesztegetést, mert a vesztegetés elvakítja a bölcseket is, és félreviszi azoknak az ügyét, akiknek igaza van. ²⁰Az igazságra, és csakis az igazságra törekedj, hogy életben maradj és megtarthatd birtokodban azt a földet, amelyet Istened, az ÚR ad neked.

Pogány szokások tiltása és büntetése

²¹Ne ültess magadnak semmiféle szent fát az Úrnak, a te Istenednek oltára mellé, amelyet magadnak építesz! ²²Szent oszlopot se állíts magadnak, mert gyűlöli azt Istened, az ÚR!

17

¹Ne áldozz Istenednek, az Úrnak olyan marhát vagy juhot, amelynek fogyatékosága vagy bármiféle hibája van, mert utálatos az Istened, az ÚR előtt. ²Ha valamelyik lakóhelyeden azok közül, amelyeket Istened, az ÚR ad neked, akad köztetek valaki – akár férfi, akár nő –, aki olyasmit követ el, amit rossznak lát Istened, az ÚR, és megszegi a szövetségét, ³ha elmegy, és más isteneket tisztel és azokat imádja: a napot, a holdat vagy az ég minden seregét, amit én nem parancsoltam, ⁴és ezt jelentik neked, és meghallod, akkor jól vizsgálj meg az ügyet! És ha valóban igaz, hogy ilyen utálatos dolog történt Izráelben, ⁵akkor vezesd ki a városkapuhoz azt a férfit vagy nőt, aki ezt a gonoszságot elkövette, és kövezd halálra azt a férfit vagy nőt! ⁶Csak két vagy három tanú vallomása alapján szabad valakit halálra ítélni; egyetlen tanú vallomása alapján nem szabad. ⁷A tanúk emeljenek rá először kezet, amikor kivégzik, csak azután az egész nép. Így takarítsd ki a gonoszt a magad köréből!

A legfőbb törvényszék

⁸Ha egy ügy annyira bonyolult számodra, hogy nem tudsz ítéletet hirdetni a magad lakóhelyén – legyen az vérontás, károkozás, testi sértés vagy egyéb peres ügy –, akkor menj fel arra a helyre, amelyet kiválaszt Istened, az ÚR. ⁹Menj el a lévita papokhoz és ahhoz a bíróhoz, aki abban az időben hivatalban lesz, és kérj tanácsot, majd ők kimondják az ítéletet. ¹⁰Te pedig aszerint járj el, amit ők mondanak neked azon a helyen, amelyet kiválaszt az ÚR. Vigyázz, és tegyél meg mindent, amire utasítanak! ¹¹A kapott utasítás és a kimondott ítélet szerint járj el, és attól ne térj el se jobbra, se balra, amit ők mondanak neked! ¹²Ha pedig valaki öntelten meg meri tenni, hogy nem hallgat arra a papra vagy bíróra, aki ott áll Istenednek, az Úrnak szolgálatában, az az ember haljon meg. Így takarítsd ki a gonoszt Izráelből! ¹³Hallja meg ezt az egész nép, és féljen, és ne viselkedjenek többé elbizakodottan!

A királytörvény

¹⁴Ha majd bemegy arra a földre, amelyet neked ad Istened, az ÚR, birtokba veszed, ott laksz, és ezt mondod: Királyt akarok emelni magam fölé, mint a körülöttem élő többi nép, ¹⁵csak azt emeld magad fölé királlyá, akit Istened, az ÚR kiválaszt. Testvéreid közül emelj királyt magad fölé; nem tehetsz magad fölé idegen embert, aki nem testvéred! ¹⁶Csak sok lovat ne tartson, és ne vigye vissza a népet Egyiptomba, hogy sok lovat szerezzen, mert megmondta nektek az ÚR, hogy ne térjete vissza többé azon az úton. ¹⁷Ne legyen sok felesége, hogy szíve el ne hajoljon, és túl sok ezüstöt és aranyat se gyűjtsön. ¹⁸Amikor elfoglalja királyi trónját, másoltassa le magának egy könyvbe ezt a törvényt, amely a lévita papoknál található. ¹⁹Tartsa azt magánál, és olvassa azt egész életében, hogy megtanulja félni az URat, az ő Istenét, s hogy

megtartsa ennek a törvénynek minden igéjét, és teljesítse mindezeket a rendelkezéseket. ²⁰Ne legyen gögös a szíve testvéreivel szemben, és ne térjen el ettől a parancsolattól se jobbra, se balra, hogy hosszú ideig uralkodhasson ő is meg a fiai is Izráelben.

18

A lévita papok javadalma

¹A lévita papoknak, Lévi egész törzsének ne legyen birtokrésze és öröksége Izráelben. Az Úrnak szülő tűzáldozatokból, az ő örökségéből éljenek. ²Ne legyen öröksége testvérei között; az ÚR az ő öröksége, ahogyan megígérte neki. ³Ez legyen a papok törvényes járandósága a néptől – azoktól, akik marhát vagy juhot áldoznak: adják a papnak a lapockát, az állkapcsát meg a gyomrot. ⁴Add neki gabonád, mustod és olajad első termését is, meg juhaidnak először lenyírt gyapját. ⁵Mert őt választotta ki Istened, az ÚR valamennyi törzsed közül, hogy ott álljon és szolgáljon, és áldást mondjon az ÚR nevével, ő és fiai minden időben.

⁶Ha egy lévita bárhonnan Izráelből, bármelyik lakóhelyedről, ahol jövevényként él, el akar majd jönni arra a helyre, amelyet kiválaszt az ÚR, hadd jöjjön el, amikor csak kívánja, ⁷hadd végezzen szolgálatot Istenének, az Úrnak nevében éppúgy, mint többi lévita testvére, akik az ÚR színe előtt állnak. ⁸Velük egyenlő részt kapjon, azon kívül, amije van a családi tulajdon eladásából.

A varázslás tiltása

⁹Ha bemegy arra a földre, amelyet Istened, az ÚR ad neked, ne tanuld el azokat az utálatos dolgokat, amelyeket azok a népek művelnek. ¹⁰Ne legyen olyan nálad, aki a fiát vagy leányát áldozatul elégeti, ne legyen jós, se varázslást űző, jelmagyarázó vagy igéző! ¹¹Ne legyen átokmondó, se szellemidéző, se jövendőmondó, se halottaktól tudakozódó! ¹²Mert utálatos az ÚR előtt mindaz, aki ilyet cselekszik: éppen ezek miatt az utálatos dolgok miatt űzi ki előled ezeket a népeket Istened, az ÚR. ¹³Légy feddhetetlen Istened, az ÚR előtt! ¹⁴Mert ezek a népek, amelyeknek a földjét birtokba veszed, varázslókra és jósokra hallgatnak – de neked ezt nem engedi meg Istened, az ÚR.

Igaz próféta ígérete

¹⁵Prófétát támaszt majd testvéreid közül Istened, az ÚR: olyat, mint én – őreá hallgassatok! ¹⁶Egészen úgy, ahogyan kérted Istenedtől, az Úrtól a Hórebbe, az összegyülekezés napján, amikor ezt mondtad: Nem tudom tovább hallgatni Istenemnek, az Úrnak a szavát, és nem tudom tovább nézni ezt a nagy tüzet, mert meghalok. ¹⁷Akkor az ÚR így szólt hozzám: Helyesen mondták. ¹⁸Prófétát támasztok nekik testvéreik közül, olyat, mint te. Az én ígéimet adom a szájába, ő pedig elmond nekik mindent, amit én parancsolok. ¹⁹És ha valaki nem hallgat ígéimre, amelyeket az én nevemben hirdet, azt majd én felelősségre vonom. ²⁰Ha pedig egy próféta elbizakodottan olyan ígét hirdet az én nevemben, amelyet nem én parancsoltam meg neki, vagy ha más istenek nevében szól, az a próféta haljon meg! ²¹De gondolhatnád magadban: Miről ismerhetjük fel, hogy nem az ÚR mondott egy ígét? ²²Ha egy próféta az ÚR nevében mond egy ígét, de az nem történik meg és nem teljesedik be: azt az ígét nem az ÚR mondta, hanem a próféta mondta önteltségében; ne tarts hát tőle!

19

Menedékvárosok

¹Amikor Istened, az ÚR kiirtja azokat a népeket, amelyeknek a földjét neked adja Istened, az ÚR, és te birtokba veszed, és letelepszel városaikban és házaikban, ²jelölj ki három várost országodban, amelyet Istened, az ÚR ad neked birtokul. ³Mérd le a hozzájuk vezető utat, és oszd fel három részre országod területét, amelyet örökségül ad neked Istened, az ÚR, hogy oda menekülhessen mindenki, aki gyilkolt. ⁴Életben maradhat az oda menekülő gyilkos abban

az esetben, ha nem szándékosan ölte meg felebarátját, és nem gyűlölte azelőtt. ⁵Ha tehát valaki elmegy az erdőbe felebarátjával fát vágni, és favágás közben meglendül keze a fejszével, a vas lerepül a nyeléről, és úgy eltalálja felebarátját, hogy az meghal, akkor meneküljön e városok egyikébe, hogy életben maradjon. ⁶Mert ha a bosszúálló rokon haragra lobban, és üldözőbe veszi a gyilkost, utolérhetné és megölhetné, ha túl hosszú az út, pedig nem méltó a halálra, hiszen nem gyűlölte azt azelőtt. ⁷Ezért parancsolom meg neked, hogy jelölj ki három várost.

⁸Ha majd kiterjeszti határaidat Istened, az ÚR, ahogyan megesküdött atyáidnak, és neked adja az egész országot – amelyről megígérte atyáidnak, hogy odaadja, ⁹ha megtartod és teljesíted mindazokat a parancsolatokat, amelyeket ma megparancsolok neked, ha szereted az URat, a te Istenedet, és ha az ő útjain jársz minden időben – akkor jelölj ki még három várost e mellé a három mellé, ¹⁰hogy ne ontsanak ártatlan vért országodban, amelyet Istened, az ÚR ad neked örökségül, és ne terheljen téged vérontás.

¹¹De ha valaki gyűlöli felebarátját, meglesi és rátámad, és úgy megüti, hogy az belehal, majd e városok egyikébe menekül, ¹²akkor küldjenek érte városának a vénei, hozzák el onnan, és adják a bosszúálló rokon kezébe, hogy meghaljon. ¹³Ne szánakozz rajta, hanem távolítsd el Izráelből az ártatlanul kiontott vért, akkor lesz jó dolgod.

A hamis tanúzás büntetése

¹⁴Ne mozdítsd el felebarátod határát, amelyet az elődök jelöltek ki örökségben, amelyet örökségül megkapsz azon a földön, amelyet Istened, az ÚR ad neked birtokul.

¹⁵Nem elég egy tanú senkinek a bűne vagy vétke dolgában, bármilyen vétket követett is el. Csak két vagy három tanú vallomása elég az ítélethez. ¹⁶Ha valaki ellen hamis tanú áll elő, és törvénytelenséggel vádolja őt, ¹⁷akkor az a két ember, akinek pere van egymással, álljon az ÚR színe elé, a papok és a bírák elé, akik akkor hivatalban lesznek. ¹⁸A bírák vizsgálják ki jól az ügyet, és ha hazudott a tanú, hazugságot vallott embertársa ellen, ¹⁹azt tegyétek vele, amit ő akart tenni embertársával. Így irtsd ki a gonoszt a magad köréből!

²⁰Hallják ezt meg a többiek, és féljenek, és többé ne kövessenek el köztetek ilyen gonoszságot. ²¹Ne szánakozz rajta! Életet életért, szemet szemért, fogat fogért, kezet kézért, lábat lábért!

20

A hadviselés szabályai

¹Ha háborúba vonulsz ellenséged ellen, és látsz lovakat, harci kocsikat és nálad nagyobb sereget, ne félj tőlük, mert veled lesz az ÚR, a te Istened, aki fölhozott téged Egyiptom földjéről. ²Amikor készültök az ütközetre, lépjen elő a pap, és beszéljen a néphez. ³Ezt mondja nekik: Halld meg, Izráel! Arra készültök most, hogy megütközzetek ellenségeitekkel. Ne lágyuljon meg a szívetek, ne féljete, ne rettegjete, és ne rémüljete meg tőlük! ⁴Mert Istenetek az ÚR veletek megy, harcol értetek ellenségeitek ellen, és megsegít benneteket.

⁵Az elöljárók pedig így beszéljenek a néphez: Van-e itt olyan ember, aki új házat épített, és még nem avatta fel? Az menjen vissza a házához, nehogy másvalaki avassa fel azt, ha ő meghal a harcban. ⁶Van-e olyan ember, aki szőlőt ültetett, de még nem vette hasznát? Az menjen vissza a házához, nehogy másvalaki vegye hasznát, ha ő meghal a harcban. ⁷Vagy van-e olyan ember, aki eljegyzett egy leányt, de még nem vette el? Az menjen vissza a házához, nehogy másvalaki vegye azt el, ha ő meghal a harcban. ⁸Azután még ezt is mondják meg az elöljárók a népnek: Van-e itt olyan ember, aki fél, és lány szívű? Az menjen vissza a házához, ne csüggesse el társainak a szívét a magáéhoz hasonlóan! ⁹Amikor az elöljárók befejezik a néphez intézett beszédüket, rendeljenek csapatparancsnokokat a nép élére!

¹⁰Ha egy város ostromára készülsz, szólítsd fel azt békés megadásra! ¹¹Ha békés megadással válaszol, és megnyitja előtted kapuit, akkor legyen az egész benne lakó nép

adófizető szolgálóddá. ¹²De ha nem fogadja el a békét, hanem harcba száll veled, akkor kezd meg az ostromát! ¹³És ha kezdedbe adja Istened, az ÚR, akkor hányd kardélre a benne levő férfiakat mind! ¹⁴De a nőket, a gyermekeket, az állatokat és mindazt a zsákmányt, ami a városban van, vedd birtokodba, és élvezd az ellenségtől szerzett zsákmányt, amit neked adott Istened, az ÚR. ¹⁵Így bánj mindazokkal a városokkal, amelyek igen messze esnek tőled, és nem az itt levő népek városai közül valók. ¹⁶De az itt lakó nemzetek városaiban, amelyeket örökségül ad neked Istened, az ÚR, ne hagyj életben egy lelket sem! ¹⁷Írtsd ki őket mindenestül: a hettitákat, emóriákat, kánaániakat, perizzieket, hivvieket és jebúsiakat, ahogyan megparancsolta neked Istened, az ÚR; ¹⁸azért, hogy meg ne tanítsanak benneteket mindazoknak az utálatos dolgoknak az elkövetésére, amelyeket ők isteneik tiszteletére elkövetnek, és így ne vétkezzetek Istenetek, az ÚR ellen.

¹⁹Ha egy várost hosszabb időn át kell ostromolnod, hogy legyőzd és elfoglald, ne pusztítsd ki a fákat, fejszét emelve rájuk! Egyél róluk, de ne vágd ki azokat, mert nem ember a mezőn levő fa, hogy az is ostrom alá kerüljön miattad. ²⁰Csak azt a fát pusztítsd el és vágd ki, amelyről tudod, hogy nem gyümölcsfa. Abból építs ostromműveket az ellen a város ellen, amely harcba szállt veled, míg csak el nem esik.

21

Engesztelés ismeretlen tettes által meggyilkoltakért

¹Ha azon a földön, amelyet Istened, az ÚR ad neked birtokul, találnak egy meggyilkolt embert, aki kint fekszik a mezőn, és nem lehet tudni, hogy ki ölte meg, ²akkor menjenek ki véneid és bírúid, és mérjék meg, milyen messze van a meggyilkolt a környező városoktól. ³Amelyik város legközelebb van a meggyilkolthoz, annak a városnak a vénei fogjanak egy üszőt, amellyel még nem dolgoztattak, amely még nem húzott igát. ⁴Vigyék az üszőt a város vénei egy állandó vizű patakhoz, ahol nem művelik és nem vetik be a földet, és szegjék nyakát az üszőnek ott a pataknál. ⁵Azután lépjenek elő a papok, Lévi fiai, mert őket választotta ki Istened, az ÚR, hogy szolgáljanak neki, és áldást mondjanak az ÚR nevével, és hogy az ő utasításuk szerint intézzenek el minden peres ügyet és minden testi sértést. ⁶A meggyilkolthoz legközelebb eső város vénei mossák meg mind a kezüket az üsző fölött, amelynek a nyakát szegték a pataknál. ⁷Azután jelentsék ki ezt: Nem a mi kezünk ontotta ki ezt a vért, és a mi szemünk nem látott semmit. ⁸Bocsáss meg, Uram, népednek, Izráelnek, amelyet megváltottál, és ne ródd fel az ártatlanul kiontott vért népednek, Izráelnek! Így bocsánatot nyernek a vérontásért. ⁹Így eltávolíthatod a magad köréből az ártatlanul kiontott vért, mert azt tetted, amit helyesnek lát az ÚR.

Foglyul ejtett nővel kötött házasság

¹⁰Ha háborúba vonulsz ellenséged ellen, és kezdedbe adja azt Istened, az ÚR, és foglyokat is ejtesz, ¹¹majd a foglyok között meglátsz egy szép nőt, megkedveled és feleségül akarod venni, ¹²akkor vidd be a házadba, ő pedig nyírja le a haját, és vágja le a körmét. ¹³Azután vesse le magáról azt a ruhát, amelyben foglyul ejtették, és lakjék a házadban, de hadd sirassa apját és anyját egy hónapig, és csak azután menj hozzá. Így légy a férje, ő pedig a feleség. ¹⁴Ha pedig később már nem tetszik neked, bocsásd őt szabadon! Pénzért nem adhatod el, de nem is tarthatod erővel magadnál, hiszen a magadévá tetted.

Az elsősülöttségi jog

¹⁵Ha valakinek két felesége van, és az egyiket szereti, a másikat pedig gyűlöli, és ha fiút szül neki mind a szeretett, mind a gyűlölt, de a gyűlöltnek a fia az elsősülött, ¹⁶akkor – ha majd felosztja birtokát a fiai között – nem teheti elsősülöttjévé a szeretett feleség fiát a gyűlöltnek a fiával szemben, aki elsőnek született, ¹⁷hanem a gyűlölt feleség fiát kell elsősülöttnek

elismernie, és annak kétszeres részt kell adnia mindenéből, mert férfierejének első termése ő; őt illeti az elsőszülöttségi jog.

Az engedetlen fiú büntetése

¹⁸Ha valakinek engedetlen és konok fia van, nem hallgat sem apjának, sem anyjának a szavára, és még ha megfenyítik, akkor sem hallgat rájuk, ¹⁹ragadja meg őt apja és anyja, vigyék ki városuk véneihez a helység kapujába, ²⁰és így szóljanak a város véneihez: Ez a fiú engedetlen és konok, nem hallgat a szavunkra, dorbézoló és részeges. ²¹Akkor városának összes férfiája kövezzék őt együtt halálra! Így takarítsd ki a gonoszt a magad köréből! Egész Izráel hallja meg ezt, és féljen!

Az akasztott ember eltemetése

²²Ha valakit halálra ítélnék a vétkéért, és kivégzik, ha fára akasztod, ²³ne maradjon holtteste éjjelre a fán. Temesd el még aznap, mert átkozott Isten előtt az akasztott ember. Ne tedd tisztátalanná földedet, amelyet Istened, az ÚR ad neked örökségül!

22

Az elveszett jószág megőrzése

¹Ne nézd el, ha embertársad marhája vagy juha elcsatangol, ne menj el mellettük közömbösen, hanem tereld vissza embertársadhoz! ²Ha pedig nem a közeledben lakik az embertársad, vagy nem ismered őt, akkor helyezd el a jószágot a magad házábanál, és maradjon nálad, amíg embertársad nem keresi; akkor add vissza neki! ³Ugyanezt tedd embertársad szamarával, ezt tedd a ruhájával, és ezt tedd minden elveszett holmijával, amelyet megtalálsz: nem szabad közömbösen elmenned mellette!

⁴Ne nézd el, ha embertársad szamara vagy marhája kidől az úton. Ne menj el mellettük közömbösen, hanem segíts neki lábra állítani azokat!

Különböző intelmek

⁵Nő ne viseljen férfiholmit, férfi se öltözzék női ruhába, mert utálja Istened, az ÚR mindazokat, akik ilyet tesznek.

⁶Ha útközben egy fán vagy a földön madárfészket találsz, amelyben fiókák vagy tojások vannak, és az anya rajta ül a fiókákon vagy a tojásokon, ne vedd el az anyát a fiókákról. ⁷Az anyát okvetlenül ereszd el, és csak a fiókákat fogd meg, hogy jó dolgod legyen, és hosszú ideig élj!

⁸Ha új házat építesz, készíts korlátot a háztetőre, hogy vérontással ne szennyezd be házadat, ha valaki leesnék róla.

⁹Ne vess másik növényt a szőlő közé, különben az elvetett mag is, meg a szőlő termése is mindenestül a szentély tulajdona lesz.

¹⁰Ne fogj a szántáshoz ökröt és szamarat egy közös igába!

¹¹Ne öltözz olyan ruhába, amelyet gyapjúból és lenből szöttek egybe!

¹²Készíts bojtokat felsőruhád négy sarkára, amellyel takarózol!

A házasság tisztaságára vonatkozó törvények

¹³Ha valaki elvesz egy nőt, vele hál, de utána meggyűlöli, ¹⁴és álnokul megvádolja, rossz hírét terjeszti, és ezt mondja: Feleségül vettem ezt a nőt, de amikor bementem hozzá, nem találtam szűznek, ¹⁵akkor fogja a lány apja és anyja a lány szüzességének a bizonyítékait, és vigyék a város véneihez a kapuba. ¹⁶Mondja ezt a lány apja a véneknek: Feleségül adtam lányomat ehhez az emberhez, de az meggyűlölte, ¹⁷és most álnokul azzal vádolja, hogy nem találta szűznek a lányomat, pedig itt vannak lányom szüzességének a bizonyítékai. Ezután terítsék ki a ruhát a város vénei elé! ¹⁸A város vénei pedig fogják meg azt az embert, és

büntessék meg! ¹⁹Bírságot adják meg száz ezüstre, és adják azt a lány apjának, mert rossz hírért terjesztette egy izráeli szűznek. A nő maradjon a felesége, és nem szabad elbocsátania egész életében. ²⁰De ha igaz volt a vád, és valóban nem volt szűz a lány, ²¹akkor vigyék a lányt apja házához, és kövezzék halálra a város férfiai, mivel gyalázatot követett el Izráelben azzal, hogy paráználkodott apja házában. Így takarítsd ki a gonoszt a magad köréből!

²²Ha rajtakapnak valakit, hogy férjes asszonnyal hál, mindkettőjüknek meg kell halniuk: a férfinak is, aki az asszonnyal hált, meg az asszonynak is. Így takarítsd ki a gonoszt Izráelből!

²³Ha valaki a városban találkozik egy jegyben járó szűz leánnyal, és vele hál, ²⁴vigyétek ki mindkettőjüket annak a városnak a kapujába, és kövezzétek őket halálra! A lányt azért, mert nem kiáltott segítségért a városban, a férfit pedig azért, mert erőszakot követett el felebarátja asszonyán. Így takarítsd ki a gonoszt a magad köréből!

²⁵De ha a férfi a mezőn találkozik a jegyben járó leánnyal, és megragadja a férfi, majd vele hál, akkor csak a férfinak kell meghalnia, aki vele hált. ²⁶A lányt azonban ne bántsátok, mert a lány nem követett el semmit, ami halált érdemelne: olyan dolog ez, mint amikor valaki rátámad a felebarátjára, és meggyilkolja azt. ²⁷Hiszen a mezőn találkozott vele; ha segítségért is kiáltott a jegyben járó leány, nem volt, aki megmenthette volna.

²⁸Ha valaki egy szűz lánnyal találkozik, aki még nincs eljegyezve, megragadja, és vele hál, és rajtakapják őket, ²⁹akkor az a férfi, aki vele hált, adjon a lány apjának ötven ezüstöt, a lány pedig legyen a felesége, mivel erőszakot követett el rajta; nem is szabad elbocsátania egész életében.

23

¹Ne vegye el senki apja feleségét, és ne emelje fel apja takaróját!

Kik tartozhatnak az ÚR gyülekezetéhez?

²Nem tartozhat az ÚR gyülekezetéhez a zúzott heréjű vagy a kasztrált. ³Nem tartozhat az ÚR gyülekezetéhez a félvér: még a tizedik nemzedéke sem tartozhat az ÚR gyülekezetéhez. ⁴Nem tartozhat az ÚR gyülekezetéhez ammóni vagy móábi ember: még a tizedik nemzedékük sem tartozhat soha az ÚR gyülekezetéhez. ⁵Mert nem jöttek elétek kenyérrel és vízzel az úton, amikor kijöttetek Egyiptomból, és mert felbérelték ellened Bálámot, Beór fiát, az aram-naharajimi Petórból, hogy átkozzon meg téged. ⁶De Istened, az ÚR nem akarta Bálámot meghallgatni; sőt, Istened, az ÚR áldásra fordította számodra az átkot, mivel szeret téged Istened, az ÚR. ⁷Ne törődj békességükkel és javukkal soha, egész életedben!

⁸Ne utáld az edómiakat, mert testvéreid ők! Ne utáld az egyiptomiakat, mert jövevény voltál országukban! ⁹Ezeknek a harmadik nemzedékben született gyermekei az ÚR gyülekezetéhez tartozhatnak.

A tábor tisztasága

¹⁰Ha táborba szállsz ellenségeid ellen, őrizkedj minden rossz dologtól! ¹¹Ha valaki egy éjszakai eset miatt nem tiszta, az menjen ki a táboron kívülre! Ne menjen vissza a táborba addig, ¹²amíg estefelé meg nem mosakodott: napnyugtakor azután bemehet a táborba.

¹³Legyen a táboron kívül egy hely, ahová félremegy. ¹⁴Legyen a fölszerelésed között egy ásó, hogy amikor a szükségedet elvégzed, áshass egy gödröt, majd betakarhasd vele a székletedet.

¹⁵Mert Istened, az ÚR veled jár a táborban, hogy segítségedre legyen, és kezébe adja ellenségeidet; legyen azért a táborod szent, ne lásson ő nálad semmi szemérmertlenséget, különben elfordul tőled.

Különböző tilalmak

¹⁶Ne szolgáltsd vissza gazdájának a rabszolgát, ha hozzád menekül a gazdájától! ¹⁷Hadd lakjék közötted azon a helyen, amelyet választ magának városaid közül, ahol jó neki. Ne nyomorgasd őt!

¹⁸Ne legyen szent helyeden parázna nő Izráel leányai közül, se parázna férfi Izráel fiai közül! ¹⁹Ne vidd a parázna nő bérét, se a parázna férfi keresetét Istenednek, az Úrnak a házába semmiféle fogadalom címén, mert mindkettő utálatos Istened, az ÚR előtt.

²⁰Ne szedj kamatot testvéredtől se pénz, se élelem, se egyéb dolog után, amit kamatra szoktak adni! ²¹Az idegentől szedhetsz kamatot, de testvéredtől ne szedjél kamatot! Akkor majd megáld téged Istened, az ÚR minden vállalkozásodban azon a földön, ahová most bemégy, hogy birtokba vedd.

²²Ha fogadalmat teszel Istenednek, az Úrnak, ne halogasd annak a teljesítését, mert úgyis számon kéri tőled Istened, az ÚR, és vétek fog terhelni. ²³Ha nem teszel fogadalmat, azzal nem vétkezel. ²⁴Tartsd meg és teljesítsd, amit kimondtál, amikor önkéntes áldozatot fogadtál Istenednek, az Úrnak, úgy, ahogyan azt megígérted!

²⁵Ha bemégy felebarátod szőlőjébe, ehetsz szőlőt jóllakásig, ha megkívánod, de edényedbe ne szedjél belőle! ²⁶Ha bemégy felebarátod gabonájába, szakíthatsz a kezdeddel kalászokat, de sarlóval ne vágj a felebarátod gabonájából!

24*A házassági elválás*

¹Ha valaki feleségül vesz egy lányt, és a férje lesz, de később nem találja kedvére valónak, mert valami ellenszenveset talál benne, akkor írjon válólevelet, adja azt az asszony kezébe, és úgy küldje el a házából. ²Ha az elmegy a házából, majd hozzámegy feleségül egy másik emberhez, ³de a második férje is meggyűlöli, válólevelet ír neki, a kezébe adja, és elküldi a házából, vagy ha meghal a második férj, aki feleségül vette, ⁴akkor az első férje, aki elküldte őt, nem veheti újra feleségül, mert az ő számára tisztátalanná vált az asszony. Utálatos dolog az ilyen az ÚR előtt. Ne kövess el ilyen vétket azon a földön, amelyet Istened, az ÚR ad neked örökségül!

⁵Ha valaki új házast, ne vonuljon hadba, és ne vessenek rá semmiféle terhet. Maradjon otthon kötelezettség nélkül egy évig, és legyen boldog a feleségével, akit elvett.

Az emberszeretet különböző törvényei

⁶Ne vegyen zálogba senki kézimalmot vagy felső malomkövet, mert életet venne zálogba!

⁷Ha valakit rajtakapnak azon, hogy elrabol egy embert testvérei, Izráel fiai közül, és erőszakkal magánál tartja vagy eladja, az ilyen rabló haljon meg! Így takarítsd ki a gonoszt a magad köréből!

⁸Vigyázz arra, hogy a poklos kiütésnél gondosan megtartsd és teljesítsd mindazt, amire a lévita papok tanítanak. Tartsátok meg és teljesítsétek, amit megparancsoltam nekik!

⁹Emlékezz vissza, hogy mit tett Istened, az ÚR Mirjámval útközben, amikor kijöttetek Egyiptomból!

¹⁰Ha kölcsönadsz valamit felebarátodnak, ne menj be a házába, hogy zálogot végy tőle! ¹¹Állj meg kint, és az az ember, akinek kölcsönt adtál, maga vigye ki hozzád a zálogot.

¹²De ha nincstelen az az ember, ne feküdj le a zálogba vett ruhájában, ¹³hanem napnyugtakor add vissza neki a zálogot, hogy a saját felsőruhájában fekhessen le. Ő áldani fog téged, te pedig igaz leszel Istened, az ÚR előtt.

¹⁴Ne zsákmányold ki a nincstelen és szegény napszámost, akár a testvéred, akár olyan jövevény, aki országodban, a te lakóhelyeiden él. ¹⁵Még aznap add ki a bérét, mielőtt lemegy a nap, mert nincstelen ő, és sóvárog utána: ne kiáltson az ÚRhoz miattad, mert akkor vétek fog terhelni.

¹⁶Ne kelljen meghalniuk az apáknak a fiakért, a fiaknak se kelljen meghalniuk az apákért; mindenkinek csak a maga vétkéért kelljen meghalnia!

¹⁷Ne forgasd ki jogaiból a jövevényt és az árvát, és ne vedd zálogba az özvegy ruháját!

¹⁸Emlékezz arra, hogy szolga voltál Egyiptomban, de kiváltott onnan téged Istened, az ÚR. Ezért parancsolom neked, hogy így cselekedj.

¹⁹Ha learatod gabonádat a mezőn, és otffelejtesz egy kévét a mezőn, ne menj vissza fölvenni! Legyen az a jövevényé, az árváé és az özvegyé: így megáldja majd Istened, az ÚR kezéd minden munkáját. ²⁰Ha levered olajfádról a termést, utána már ne szedegess róla: legyen az a jövevényé, az árváé és özvegyé! ²¹Ha leszüreteled szőlődet, utána azt már ne böngészd végig: legyen az a jövevényé, az árváé és özvegyé. ²²Emlékezz arra, hogy szolga voltál Egyiptomban! Ezért parancsolom neked, hogy így cselekedj.

25

A botbüntetés

¹Ha viszály támad férfiak között, és törvény elé mennek, hogy ítélkezzenek fölöttük, és az igazat fölmentik, a bűnöst pedig elmarasztalják, ²akkor ha a bűnös verést érdemel, fektesse le a bíró, és veressen rá a jelenlétében annyit, amennyit a bűne miatt megérdemel. ³De csak negyvenet verethet rá, többet nem, mert ha ennél több ütést méret rá, akkor szemed láttára gyalázzák meg embertársadat.

⁴Nyomtató ökörnek ne kösd be a száját!

A sógorházasság

⁵Ha testvérek laknak együtt, és közülük az egyik meghal fiúgyermek nélkül, akkor az elhunytnak a felesége ne menjen hozzá idegen férfihoz, aki nem a családhoz tartozik. A sógora menjen be hozzá, vegye feleségül, sógorházasságot kötve így vele. ⁶A születendő első gyermek viselje az elhunyt testvér nevét, hogy ne töröljék ki annak a nevét Izráelből. ⁷De ha annak a férfinak nincs kedve elvenni a sógornőjét, akkor a sógornője menjen el a vénekhez a városkapuba, és mondja ezt: A sógorom nem akarja fenntartani a testvére nevét Izráelben, nem akar velem sógorházasságot kötni. ⁸A város vénei hívják oda a férfit, és beszéljenek vele. És ha állhatatosan azt mondja, hogy nincs kedve elvenni, ⁹akkor lépjen oda hozzá a sógornője a vének szeme láttára, húzza le a sarut a férfi lábáról, köpje szembe, és ezt mondja: Így kell bánni azzal az emberrel, aki nem akarja építeni a testvére háza népét! ¹⁰És nevezzék őt és háza népét Izráelben mezítlábasnak.

¹¹Ha két férfi összeverekedik egymással, és az egyikük felesége odamegy, hogy a férjét kiszabadítsa annak a kezéből, aki veri, odanyúl a kezével és megragadja annak a szeméremtestét, ¹²le kell vágni az asszony kezét irgalom nélkül.

Hamis mértékek használatának tilalma

¹³Ne legyen tarsolyodban kétféle súlymérték, nagyobb és kisebb. ¹⁴Ne legyen házádban kétféle véka, nagyobb és kisebb. ¹⁵Pontos és hiteles súlymértéked, pontos és hiteles vékád legyen, hogy hosszú ideig élhess azon a földön, amelyet Istened, az ÚR ad neked. ¹⁶Mert utálatos Istened, az ÚR előtt mindenki, aki ilyen tesz; mindenki, aki hamisságot cselekszik.

Emlékeztetés Amálék bűnére

¹⁷Emlékezz arra, hogy mit tett veled Amálék népe útközben, amikor kijöttetek Egyiptomból, ¹⁸amikor találkozott veled útközben, és Istent nem ismerve levágta mindazokat, akik elgyengülve hátramaradtak közülük, mert fáradt és kimerült voltál. ¹⁹Ha majd Istened, az ÚR nyugalmat ad neked ellenségeidről mindenfelől azon a földön, amelyet örök birtokul neked ad Istened, az ÚR, akkor töröld el Amáléknek még az emlékét is az ég alól! El ne felejtssd!

26

Az új termés bemutatása

¹Amikor bemegy arra a földre, amelyet neked ad örökségül Istened, az ÚR, birtokba veszed és letelepszel rajta, ²akkor mindenből, amit behordasz a földedről, melyet Istened, az ÚR ad neked, vedd a föld termésének legjavát; tedd egy kosárba, és menj el arra a helyre, amelyet kiválaszt Istened, az ÚR, hogy ott lakjék az ő neve. ³Menj el a paphoz, aki abban az időben szolgálatban lesz, és ezt mondd neki: Vallást teszek ma az ÚR, az én Istenem előtt, hogy bejöttem arra a földre, amelyről megesküdött az ÚR atyáinknak, hogy nekünk adja. ⁴A pap vegye el kezedből a kosarat, és tegye le Istenednek, az ÚRnak oltára elé. ⁵Te pedig ezt mondd Istenednek, az ÚRnak a színe előtt:

Bolyongó arámi volt az őszám, aki lement Egyiptomba, és jövevény volt ott kevesedmagával, de nagy, erős és hatalmas néppé lett ott. ⁶Az egyiptomiak azonban rosszul bántak velünk, nyomorgattak, és kemény munkát végeztek velünk. ⁷Akkor segítségért kiáltottunk az ÚRhoz, atyáink Istenéhez, az ÚR pedig meghallotta szavunkat, és meglátta nyomorúságunkat, gyötrelmünket és sanyarú sorsunkat. ⁸És kihozott bennünket az ÚR Egyiptomból erős kézzel és kinyújtott karral, nagy és félelmetes tettek, jelek és csodák között. ⁹Azután behozott bennünket erre a helyre, és nekünk adta ezt a földet, a tejjel és mézzel folyó földet. ¹⁰Azért hoztam most ide a termés legjavát arról a földről, amelyet te adtál nekem, URam!

Így tedd azt oda Istenednek, az ÚRnak színe elé, és borulj le Istenednek, az ÚRnak színe előtt! ¹¹Azután örvendezz mindannak a jónak, amit Istened, az ÚR ad neked és házad népének, örvendezz a lévitával és a közötted lakó jövevényel együtt!

¹²Amikor a harmadik esztendőben, a tizedadás évében hiánytalanul megadod egész termésednek a tizedét, és odaadod a lévitának, a jövevénynek, az árvának és özvegynek, hogy egyenek és lakjanak jól lakóhelyeiden, ¹³akkor ezt mondd Istenednek, az ÚRnak színe előtt: Kivittem házamból a szent tizedet, oda is adtam a lévitának, a jövevénynek, az árvának és az özvegynek, pontosan úgy, ahogy megparancsoltad. Nem szegtem meg, és nem felejtettem el egyetlen parancsodat sem. ¹⁴Nem ettem belőle gyászomban, nem voltam tisztátalan, amikor kivittem, és nem adtam belőle halottnak. Hallgattam Istenemnek, az ÚRnak szavára, és mindenben úgy jártam el, ahogyan nekem megparancsoltad. ¹⁵Tekints le szent lakóhelyedről, az égből, és áldd meg népedet, Izráelt és azt a földet, amelyet – ahogyan megesküdöttél rá atyáinknak – nekünk adtál: ezt a tejjel és mézzel folyó földet.

A törvénykönyv záró intelmei

¹⁶Azt parancsolja a mai napon Istened, az ÚR, hogy teljesítsd ezeket a rendelkezéseket és törvényeket! Tartsd meg, és teljesítsd azokat teljes szívedből és teljes lelkedből! ¹⁷Te ma azt kívánod az ÚRtól, hogy ő a te Istened legyen, mert te az ő útjain jársz, megtartod rendelkezéseit, parancsolatait és törvényeit, és hallgatsz a szavára. ¹⁸Az ÚR pedig azt kívánja ma tőled, hogy légy az ő tulajdon népe, ahogyan megmondta neked, és tartsd meg minden parancsolatát. ¹⁹Akkor fölébe emel az összes többi népnek, amelyet teremtett, hogy dicséretes, hírneves és tisztelt légy. Istenednek, az ÚRnak a szent népe leszel, ahogy megígérte.

27

Az emlékkövek felállítása

¹Ezután Mózes, Izráel véneivel együtt, ezt parancsolta a népnek: Tartsátok meg mindazokat a parancsokat, amelyeket ma parancsolok nektek! ²Ha majd átkeltek a Jordánon arra a földre, amelyet neked ad Istened, az ÚR, állíts fel nagy köveket, és meszeld be azokat! ³Írd föl rájuk ezt a törvényt mind az utolsó szóig, amikor átkelsz, hogy bemenj arra a földre, amelyet Istened, az ÚR ad neked; a tejjel és mézzel folyó földre, ahogyan megígérte neked atyáid Istene, az ÚR. ⁴Amikor tehát átkeltek a Jordánon, állítsátok fel az Ébál-hegyen ezeket a

köveket, ahogyan ma megparancsolom nektek, és meszeljétek be azokat. ⁵Építs ott egy kőoltárt Istenednek, az Úrnak, a köveit ne faragd meg vassal! ⁶Faragatlan kőből építsd Istenednek, az Úrnak az oltárát, és mutass be azon égőáldozatokat Istenednek, az Úrnak! ⁷Mutass be békeáldozatot is: edd azt meg ott, és örvendezz Istenednek, az Úrnak színe előtt! ⁸Írd rá a kövekre ezt a törvényt mind az utolsó szóig, tisztán és világosan!

⁹Azután így beszélt Mózes a lévita papokkal együtt egész Izráelhez: Légy csendben, és halld meg, Izráel! Ezen a napon lettél Istenednek, az Úrnak a népe. ¹⁰Hallgass azért Istenednek, az Úrnak a szavára, és teljesítsd parancsolatait és rendelkezéseit, amelyeket ma megparancsolok neked.

A tizenkét átokmondás

¹¹Mózes megparancsolta azon a napon a népnek: ¹²Ha átkeltek a Jordánon, a Garizím-hegyen ezek álljanak fel, hogy megáldják a népet: Simeon, Lévi és Júda, Issakár, József és Benjámín. ¹³Az Ébál-hegyen pedig ezek álljanak fel, hogy átkot mondjanak: Rúben, Gád és Ásér, Zebulon, Dán és Naftáli.

¹⁴Azután szólaljanak meg a lévíták, és mondják ezt hangos szóval egész Izráelnek:

¹⁵Átkozott legyen az, aki mesterember keze munkájával faragott vagy öntött bálványt készített, amit utál az ÚR, és azt titokban felállítja! Az egész nép pedig mondja rá: Ámen!

¹⁶Átkozott, aki gyalázza apját vagy anyját! Az egész nép mondja rá: Ámen!

¹⁷Átkozott, aki elmozdítja felebarátja határát! Az egész nép mondja rá: Ámen!

¹⁸Átkozott, aki félrevezeti a vakot az úton! Az egész nép mondja rá: Ámen!

¹⁹Átkozott, aki kiforgatja jogaiból a jövevényt, az árvát és az özvegyet! Az egész nép mondja rá: Ámen!

²⁰Átkozott, aki apja feleségével hál, mert apja takaróját emeli fel! Az egész nép mondja rá: Ámen!

²¹Átkozott, aki bármiféle állattal közösül! Az egész nép mondja rá: Ámen!

²²Átkozott, aki a testvérével hál, akár apja leányával, akár anyja leányával! Az egész nép mondja rá: Ámen!

²³Átkozott, aki az anyósával hál! Az egész nép mondja rá: Ámen!

²⁴Átkozott, aki titokban agyonüti a felebarátját! Az egész nép mondja rá: Ámen!

²⁵Átkozott, aki vesztegetést fogad el, és ezzel egy ártatlan ember halálát okozza! Az egész nép mondja rá: Ámen!

²⁶Átkozott, aki nem tartja meg ennek a törvénynek az igéit, és nem teljesíti azokat! Az egész nép mondja rá: Ámen!

28

Áldások ígérete

¹Ha engedelmesen hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, ha megtartod és teljesíted mindazokat a parancsolatokat, amelyeket ma parancsolok neked, akkor a föld minden népe fölé emel téged Istened, az ÚR. ²Rád szállnak mindezek az áldások, és kísérni fognak téged, ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára.

³Áldott leszel a városban, és áldott leszel a mezőn. ⁴Áldott lesz méhed gyümölcse, földed termése és állataid ivadéka, teheneid ellése és nyájaid szaporulata. ⁵Áldott lesz kosarad és sütőteknőd. ⁶Áldott leszel jártodban-keltesben.

⁷Verességgel sújtja az ÚR ellenségeidet, ha rád támadnak: egy úton vonulnak föl ellened, de hét úton menekülnek előled. ⁸Áldást bocsát az ÚR csüreedre és minden vállalkozásodra, és megáld azon a földön, amelyet neked ad Istened, az ÚR. ⁹Az ÚR a maga szent népévé emel téged, ahogyan megesküdött neked, ha megtartod Istenednek, az Úrnak a parancsolatait, és az ő útjain jársz. ¹⁰A föld valamennyi nemzete látni fogja, hogy az ÚR nevééről neveztek el, és félnek majd tőled.

¹¹Elhalmoz majd téged az ÚR minden jóval méhed gyümölcsében, állataid ivadékában és földed termésében azon a földön, amelyről megesküdött az ÚR atyáidnak, hogy neked adja. ¹²Megnyitja az ÚR előtted gazdag kincsesházát, az eget, és esőt ad földedre, amikor csak kell, és megáldja kezed minden munkáját. Te kölcsönadsz a többi népnek, de magad nem szorulsz kölcsönre. ¹³Úrrá tesz téged az ÚR, nem pedig szolgává; mindig fölül leszel, és sohasem alul, ha hallgatsz az ÚRnak, a te Istenednek parancsolataira, amelyeket ma megparancsolok neked, hogy megtartsd és teljesítsd azokat, ¹⁴és ha nem térsz el se jobbra, se balra azoktól az ígéktől, amelyeket ma megparancsolok neked, nem jársz más istenek után, és nem tiszteled azokat.

Fenyegetés átkokkal

¹⁵De ha nem hallgatsz az ÚRnak, a te Istenednek szavára, ha nem tartod meg, és nem teljesíted minden parancsolatát és rendelkezését, amelyeket ma megparancsolok neked, akkor rád szállnak mindezek az átkok, és kísérni fognak téged: ¹⁶Átkozott leszel a városban, és átkozott leszel a mezőn. ¹⁷Átkozott lesz kosarad és sütőteknőd. ¹⁸Átkozott lesz méhed gyümölcse és földed termése, teheneid ellése és nyájaid szaporulata. ¹⁹Átkozott leszel jártadban-keltesben. ²⁰Átkot, zűrzavart és fenyegető veszélyt bocsát rád az ÚR minden vállalkozásodban, amelybe belefogsz, úgyhogy hamarosan elpusztulsz, és elveszel gonosz cselekedeteid miatt, mivel elhagytál engem. ²¹Dögvészt ragaszt rád az ÚR, míg ki nem pusztít arról a földről, ahova bemegy, hogy birtokba vedd azt. ²²Megver az ÚR sorvadással, lázzal és gyulladással, forrósággal és szárazsággal, aszályal és gabonarozsdával. Üldözni fognak, míg csak el nem pusztulsz. ²³Fejed fölött az ég olyan lesz, mint az érc, alattad a föld pedig olyan, mint a vas. ²⁴Eső helyett homokot és port ad földedre az ÚR: az égből száll majd rád, míg csak el nem pusztulsz. ²⁵Vereséggel sújt téged az ÚR ellenségeiddel szemben. Egy úton vonulsz föl ellenük, de hét úton menekülsz előlük. Elrettentő példa leszel a föld minden országának. ²⁶Holttested az ég összes madarának és a föld állatainak lesz az eledele, és nem lesz majd, aki elriassza őket.

²⁷Megver az ÚR egyiptomi fekéllyel, keléssel, viszketegséggel és rühességgel, amelyekből nem tudsz kigyógyulni. ²⁸Megver az ÚR tébollyal, vaksággal és elmezavarral. ²⁹Déli napfényben is tapogatózni fogsz, ahogyan a vak tapogatózik a homályban. Utaidon nem jársz szerencsével, sőt elnyomott és kifosztott leszel majd mindenkor, és nem segít rajtad senki. ³⁰Eljegyzel magadnak egy asszonyt, de más férfi közössel vele. Házat építesz, de nem te költözöl bele, szőlőt telepítesz, de nem te veszed hasznát. ³¹Marhádat szemed láttára vágják le, de te nem eszel belőle, szamaradat elrabolják, és nem kerül vissza hozzád, juhaidat ellenségeidnek adják, és nem segít rajtad senki. ³²Fiaid és leányaid más nép hatalmába kerülnek, te meg csak nézed, és epekedsz utánuk mindennap, de nem tehetsz semmit. ³³Földed termését és mindazt, amiért fáradoztál, olyan nemzet eszi meg, amelyet nem ismersz, és mindig csak elnyomott és eltiport leszel. ³⁴Megtébolyodsz attól, amit szemeddel látnod kell. ³⁵Megver az ÚR tetőtől talpig rosszindulatú fekélyekkel, a térdeden, a combodon, amelyekből nem tudsz kigyógyulni. ³⁶Elhurcoltat az ÚR királyoddal együtt, akit magad fölé állítasz, egy olyan néphez, amelyet nem ismertél sem te, sem atyáid, és más, kőből és fából készült isteneket kell ott majd szolgálnod. ³⁷Elborzadva, példálózva, maró gúnyjal fognak emlegetni azok a nemzetek, amelyekhez elhajt majd téged az ÚR.

³⁸Sok magot viszel ki a mezőre, de keveset takarítasz be, mert felfalja a sáska. ³⁹Szőlőskerteket ültetsz és művelsz, de bort nem iszol, szőlőt sem szedsz, mert megeszi a féreg. ⁴⁰Határaidon belül olajfáid lesznek mindenütt, de nem kened magad olajjal, mert lehullanak a bogyók. ⁴¹Születnek fiaid és leányaid, de nem lesznek a tieid, mert fogságba kell menniük. ⁴²Minden fadat és termőfölded gyümölcsét megeszi a féreg. ⁴³A köztetek élő jövevény mindinkább föled kerül, te pedig egyre alább hanyatlasz. ⁴⁴Ő fog neked kölcsönadni, nem te kölcsönzöl neki, ő lesz az úr, te pedig a szolga.

⁴⁵Rád szállnak mindezek az átkok, üldöznek és kísérni fognak téged, míg el nem pusztulsz, mert nem hallgattál Istenednek, az Úrnak a szavára, nem tartottad meg parancsolatait és rendelkezéseit, amelyeket megparancsolt neked. ⁴⁶Intő jel és csoda gyanánt lesznek azok rajtad és utódaidon mindenkor. ⁴⁷Nem szolgáltál Istenednek, az Úrnak örömmel és jó szívvvel, amikor bőven volt mindened; ⁴⁸éhezve és szomjazva, meztelenül és mindenben szűkölködve szolgálod majd ezért ellenségeidet, akiket rád bocsát az ÚR. Vasigát tesz a nyakadra, míg el nem pusztít téged.

⁴⁹Rád hoz majd az ÚR messziről, a föld széléről egy népet, amely lecsap rád, mint a saskeselyű; olyan nemzetet, amelynek a nyelvét nem érted, ⁵⁰vad tekintetű nemzetet, amely nem kíméli az öreget, és nem kegyelmez a gyermeknek sem. ⁵¹Megeszi állataid ivadékát és a földed termését, amíg ki nem pusztulsz. Nem hagy neked semmit a gabonából, mustból és olajból, teheneid elléséből és nyájaid szaporulatából, amíg tönkre nem tesz téged. ⁵²Ostrom alá veszi minden városodat, míg egész országodban le nem omlanak a magas és erőssé tett kőfalak, amelyekben bízol; ostrom alá veszi minden városodat egész országodban, amelyet neked adott Istened, az ÚR. ⁵³Megeszed majd méhed gyümölcsét, fiaidnak és leányaidnak a húsát, akiket ad neked Istened, az ÚR – az ostrom és szorongattatás idején, amikor az ellenséged szorongat majd téged. ⁵⁴A leggyengédebb és legelkényeztetettebb ember is irigyen néz testvéreére, szeretett feleségére és még életben maradt fiaira, ⁵⁵hogy ne kelljen adnia egyiküknek se fiainak a húsából, amelyet eszik, mivel nem maradt egyebe az ostrom és szorongattatás idején, amikor az ellenséged szorongatja majd minden városodat. ⁵⁶Még az a gyengéd és elkényeztetett asszony is, aki olyan elkényeztetett és finomkodó volt, hogy a lábával sem akarta érinteni a földet, irigyen néz szeretett férjére, fiára és leányára, ⁵⁷ha a méhlepényére gondol, amely elment tőle, és a gyermekére, akit megszült, mert titokban ezeket eszi meg, amikor mindenéből kifogy az ostrom és szorongattatás idején, amikor ellenséged ostromolja városaidat.

⁵⁸Ha nem tartod meg és nem teljesíted ennek a törvénynek minden igéjét, amelyek meg vannak írva ebben a könyvben, és ha nem féled Istenednek, az Úrnak dicsőséges és félelmetes nevét, ⁵⁹akkor az ÚR döbbenetes csapásokat küld majd rád és utódaidra; nagy és tartós csapásokat, súlyos és tartós betegségeket. ⁶⁰Rád hozza Egyiptom minden nyavalyáját, és rád ragad mindaz, amitől irtózol. ⁶¹Mindenféle olyan betegséget és csapást is rád hoz majd az ÚR, amelyek nincsenek megírva ebben a törvénykönyvben, míg csak ki nem pusztulsz. ⁶²És bár olyan sokan voltak, mint égen a csillag, kevesen maradnak meg közületek, mert nem hallgattál Istenednek, az Úrnak a szavára. ⁶³És ahogyan örömet lelte az ÚR abban, hogy jót tehetett veletek, és megszaportított benneteket, ugyanúgy leli majd örömet abban is az ÚR, hogy tönkretesz és kipusztít benneteket. Kigyomlálnak benneteket arról a földről, ahova bementek, hogy birtokba vegyétek. ⁶⁴Szétszéleszt téged az ÚR az összes nemzet közé, a föld egyik szélétől a másikig, és ott majd más, kőből és fából készült isteneket kell szolgálnod, akiket nem ismertél sem te, sem atyáid.

⁶⁵De még azok között a népek között sem lelhetsz majd nyugalmat, nem lesz egyetlen hely sem, ahol megállapodhatsz. Rettegő szívet, szomorú szemet és csüggedt lelket ad neked ott az ÚR. ⁶⁶Hajszálon függ majd az életed, riadozni fogsz éjjel és nappal, és nem érezheted az életed soha biztonságban. ⁶⁷Reggel azt mondod: Bárcsak este volna! Este meg azt mondod: Bárcsak reggel volna! Mert rettegés tartja fogva szívedet amiatt, amit látnod kell. ⁶⁸Visszavisz téged az ÚR hajókon Egyiptomba, azon az úton, amelyről azt mondtam neked, hogy nem látod meg többé. Ott kínálgatjátok majd magatokat ellenségeiteknek rabszolgának és rabszolganőnek, de nem vesz meg majd titeket senki.

⁶⁹Ezeknek az igéknek az alapján kötött szövetséget Mózes az ÚR parancsára Izrael fiaival Móáb földjén, azon a szövetségen kívül, amelyet a Hóreben kötött velük.

29

Intés a szövetség megtartására

¹Ezután összehívta Mózes egész Izráelt, és ezt mondta nekik: Saját szemetekkel láttátok, hogy mi mindent cselekedett az ÚR Egyiptom földjén a fáraóval, összes szolgájával és egész országával. ²Saját szemetekkel láttátok a nagy próbatételeket, azokat a nagy jeleket és csodákat. ³Csak értelmes szívet, látó szemet és halló fület nem adott nektek az ÚR mindmáig. ⁴Pedig negyven éven át vezettelek benneteket a pusztában, és nem szakadt le rólatok a ruha, a lábatokról sem szakadt le a saru; ⁵kenyeret nem ettetek, bort és részegítő italt sem ittatok, hogy megtudjátok: én, az ÚR vagyok a ti Istenetek. ⁶Amikor elérkeztetek erre a helyre, kivonult ellenünk Szíhón, Hesbón királya és Óg, Básán királya, hogy megütközzék velünk, de megvertük őket. ⁷Elvettük országukat és odaadtuk örökségül a rúbenieknek, a gádiaknak és a Manassé törzse felének. ⁸Tartsátok meg azért ennek a szövetségnek az ígét, és teljesítsétek azokat, hogy boldoguljatok minden dolgotokban.

⁹Ti ma mindnyájan az ÚRnak, a ti Isteneteknek színe előtt álltok: törzsfőitek, véneitek, elöljáróitok és minden izráeli férfi, ¹⁰gyermekeitek, asszonyaitok és a táborodban levő jövevények, még a favágók és vízhordók is, ¹¹hogy elkötelezd magad Istenednek, az ÚRnak átokkal is fenyegető szövetségére, amelyet a mai napon köt veled Istened, az ÚR. ¹²Ma a maga népévé emel téged, ő pedig Istened lesz, ahogyan megígérte neked, és ahogyan megesküdött atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak. ¹³De nemcsak veletek kötöm ezt az átokkal is fenyegető szövetséget, ¹⁴azokkal, akik ma itt vannak velünk, és itt állnak Istenünknek, az ÚRnak a színe előtt, hanem azokkal is, akik ma nincsenek itt velünk.

¹⁵Ti tudjátok, hogyan laktunk Egyiptomban, és hogyan vonultunk át a népek között, hiszen nektek kellett átvonulnotok. ¹⁶Láttátok förtelmes bálványait, amelyek fából és kőből, ezüstből és aranyból vannak. ¹⁷Ne legyen azért köztetek olyan férfi vagy olyan nő, nemzetség vagy törzs, amelynek a szíve nem fordul ma oda az ÚRhoz, a mi Istenünkhöz, és elkezd majd azoknak a népeknek az isteneit tisztelni. Ne legyen köztetek olyan gyökér, amely mérget és ürmöt terem! ¹⁸Ne gondolja senki, aki hallja ezeket az átkokat, az áldásban bizakodva: Jó sorom lesz akkor is, ha megátalkodott szívvel élek, hisz csak nem pusztul el az öntözött a kiszáradt földdel együtt?! ¹⁹Az ÚR ugyanis nem lesz hajlandó neki megbocsátani, sőt föllángol az ÚR haragos indulata az ilyen ember ellen, és rászáll arra minden átok, ami meg van írva ebben a könyvben. Még a nevét is eltörli az ÚR az ég alól. ²⁰Különválasztja az ilyet az ÚR Izrael minden törzséből, és romlást hoz rá, a szövetséghez tartozó átkok szerint, amelyek meg vannak írva ebben a törvénykönyvben.

²¹Megkérdezi majd a következő nemzedék, fiaitok, akik a helyetekbe lépnek, meg a messze földről érkező idegenek, akik látják majd a csapásokat és betegségeket, amelyekkel ezt a földet sújtotta az ÚR – ²²és hogy az egész föld kiégett, csupa kénkö és só, nem lehet bevetni, nem kel ki és nem nő rajta egy árva fűszál sem; úgy elpusztult, mint Szodoma és Gomora, Admá és Cebójim, amelyeket lángoló haragjában elpusztított az ÚR –, ²³sőt az összes nép is megkérdezi majd: Miért bánt el így az ÚR ezzel az országgal, és miért lángolt fel ilyen nagyon haragja ellene? ²⁴Akkor majd ezt fogják felelni: Azért, mert elhagyták az ÚRnak, atyáik Istenének a szövetségét, amelyet akkor kötött velük, amikor kihozta őket Egyiptomból, ²⁵és más isteneket kezdtek el tisztelni, és azokat imádták: olyan isteneket, akiket nem ismertek, és akiket másoknak hagyott meg az ÚR. ²⁶Ezért haragra gerjedt az ÚR ez ellen az ország ellen, és ráhozta mindazt az átkot, amely meg van írva ebben a könyvben. ²⁷Lángoló haragjában és nagy felháborodásában kitepte őket földjükből az ÚR, és más földre dobta őket. Így van ez ma is. ²⁸A titkok az ÚRéi, a mi Istenünkéi, a kinyilatkoztatott dolgok pedig a mieink és a fiainkéi mindörökké, hogy teljesítsük ennek a törvénynek minden ígétjét.

30

Az élet és a halál útja

¹Amikor majd beteljesednek rajtad az áldásnak és az átoknak mindezek az igéi, amelyeket eléd adtam, és megszívleled mindazok közt a népek közt, amelyek közé szétszórt téged Istened, az ÚR, ²és ha megtérsz Istenedhez, az ÚRhoz, és fiaiddal együtt teljes szívedből és teljes lelkedből hallgatsz a szavára, egészen úgy, ahogyan ma megparancsolom neked, ³akkor jóra fordítja sorsodat Istened, az ÚR, megkönyörül rajtad, és újra összegyűjt minden nemzet közül, amelyek közé szétszélesztett téged Istened, az ÚR. ⁴Ha az ég széléig szórt is szét téged Istened, az ÚR, még onnan is összegyűjt, onnan is visszahoz, ⁵és bevisz téged Istened, az ÚR arra a földre, amely atyáid birtoka volt, és te is birtokba veszed, jót tesz veled, és jobban megsokasít téged, mint atyáidat. ⁶Szívedet és utódaid szívét is körülmetéli az ÚR, a te Istened, úgyhogy szeretni fogod az URat, a te Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből, és így életet nyersz. ⁷Mindezeket az átkokat pedig ellenségeidre és gyűlölőidre hárítja Istened, az ÚR, azokra, akik üldöztek téged. ⁸És te újra hallgatni fogsz az ÚR szavára, és teljesíted minden parancsolatát, amelyeket ma megparancsolok neked. ⁹Elhalmoz téged javaival Istened, az ÚR kezéd minden munkájában, méhed gyümölcsében, állataid ivadékában és földed termésében. Mert újra örömet leli majd az ÚR abban, hogy jót tegyen veled, ahogyan örömet telte atyáidban, ¹⁰ha hallgatsz Istenednek, az ÚRnak a szavára, megtartván parancsolatait és rendelkezéseit, amelyek meg vannak írva ebben a törvénykönyvben, és ha megtérsz az ÚRhoz, a te Istenedhez teljes szívedből és teljes lelkedből.

¹¹Mert ez a parancsolat, amelyet ma megparancsolok neked, nem túl nehéz a számodra, és nincs távol tőled. ¹²Nem a mennyben van, hogy azt kellene mondanod: Ki megy fel a mennybe, hogy lehozza és hirdesse azt nekünk, hogy teljesíthessük? ¹³Nem is a tengeren túl van, hogy azt kellene mondanod: Kicsoda kel át a tengeren, hogy elhozza és hirdesse azt nekünk, hogy teljesíthessük? ¹⁴Sőt inkább nagyon is közel van hozzád az ige: a szádban és a szívedben; teljesítsd hát azt!

¹⁵Lásd, én ma eléd adtam az életet és a jót, de a halált és a rosszat is. ¹⁶Ezért parancsolom ma neked, hogy szeresd az URat, a te Istenedet, járj az ő útjain, tartsd meg parancsolatait, rendelkezéseit és törvényeit, és akkor élni és sokasodni fogsz, mert megáld téged az ÚR, a te Istened azon a földön, amelyre most bemegy, hogy birtokba vedd. ¹⁷De ha elfordul a szíved, és nem engedelmeskedsz, hanem eltántorodsz, más isteneket imádsz és azokat tiszteled, ¹⁸kijelentem nektek már most, hogy menthetetlenül elvesztek. Nem éltek hosszú ideig azon a földön, ahova most átkeltek a Jordánon, hogy bemenjetelek oda, és birtokba vegyétek. ¹⁹Taníul hívom ma ellenetek az eget és a földet, mert elétek adtam az életet és a halált, az áldást és az átkot. Válaszd hát az életet, hogy élhess te és utódaid is! ²⁰Szeresd az URat, a te Istenedet, hallgass a szavára és ragaszkodj hozzá, mert így élhatsz és így lakhatsz hosszú ideig azon a földön, amelyet Istened, az ÚR esküvel ígért oda atyáidnak: Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak.

31

Józsué Mózes utódja

¹Miután Mózes elmondta ezeket egész Izráelnek, ²ezt mondta nekik: Százhusz esztendő vagyok már, nem tudok tovább veletek együtt járnival, és az ÚR is megmondta nekem: Nem kelhetsz át a Jordánon! ³Az ÚR, a te Istened fog átkelni előtted, és ő fogja kipusztítani előled azokat a népeket, és így a birtokukat majd elfoglalhatod. Józsué fog átkelni előtted, ahogyan azt megmondta az ÚR. ⁴Úgy bánik el azokkal az ÚR, ahogyan elbánt Szíhónnal és Óggal, az emóriai királyokkal és országukkal, amikor elpusztította őket. ⁵Kiszolgáltatja őket nektek az ÚR, ti pedig mindenben úgy bánjatok el velük, ahogyan megparancsoltam nektek! ⁶Legyetek erősek és bátrak, ne féljetelek és ne rettegjetelek tőlük, mert maga az ÚR, a te Istened vonul majd veled, nem hagy cserben téged, és nem hagy el.

⁷Akkor odahívta Mózes Józsuét, és ezt mondta neki az egész Izráel előtt: Légy erős és bátor, mert te fogsz bemenni ezzel a néppel arra a földre, amelyet az ÚR esküvel ígért oda atyáinknak, és te osztod azt fel majd köztük. ⁸Maga az ÚR vonul majd előtted, ő maga lesz veled. Nem hagy cserben téged, és nem hagy el: ne félj hát, és ne rettegj!

A törvényt hétévenként fel kell olvasni

⁹Mózes leírta ezt a törvényt, és átadta a papoknak, Lévi fiainak, akik az ÚR szövetségládáját hordozzák, meg Izráel összes véneinek. ¹⁰Ezt parancsolta nekik Mózes: Minden hetedik esztendő végén, az adósságelengedés évének megszabott idejében, a lombsátrak ünnepén, ¹¹amikor eljön egész Izráel, hogy megjelenjék az Úrnak, a te Istenednek színe előtt azon a helyen, amelyet kiválaszt, fel kell olvasni ezt a törvényt egész Izráel előtt, fülük hallatára. ¹²Gyűjtsd össze a népet, férfiakat, nőket és gyermekeket, meg a lakóhelyeiden élő jövevényeket, hogy hallgassák és tanulják meg, és féljék Isteneteket, az URat, megtartván és teljesítvén ennek a törvénynek valamennyi igéjét. ¹³Fiaik is, akik még nem ismerik, hallgassák és tanulják meg, hogy féljék Isteneteket, az URat mindenkor, amíg csak éltek azon a földön, ahová most átkeltek a Jordánon, hogy azt birtokba vegyétek.

További intézkedések és intések

¹⁴Azután ezt mondta Mózesnek az ÚR: Közel van már az az idő, amikor meg kell halnod. Hívd ide Józsuét, és álljatok meg a kijelentés sátrában, hogy megbízást adjak neki. Odament tehát Mózes és Józsué, és megálltak a kijelentés sátrában. ¹⁵Az ÚR pedig megjelent a sátorban felhőoszlopban, és a felhőoszlop megállt a sátor bejárata fölött.

¹⁶Az ÚR ezt mondta Mózesnek: Te most pihenni térsz atyáidhoz. Ez a nép pedig paráználkodni kezd annak a földnek idegen isteneivel, amelyre most bemegy. Elhagy engem, és megszegi szövetségemet, amelyet vele kötöttem. ¹⁷De akkor haragra lobbanok ellene, elhagyom őket, elrejttem előlük arcomat, és megemésztí őket a rájuk szakadó sok baj és nyomorúság. Akkor majd ezt fogja mondani: Azért szakadtak rám ezek a bajok, mert nincs velem Istenem! ¹⁸De én akkor egészen elrejttem arcomat minden gonoszsága miatt, amelyet elkövetett, mert más istenekhez fordult.

¹⁹Most pedig írjátok le ezt az éneket! Tanítsd meg rá Izráel fiait, add a szájukba, mert ez az ének lesz a tanúm Izráel fiaival szemben. ²⁰Mert beviszem őt arra a tejjel és mézzel folyó földre, amelyet esküvel ígértem meg atyáinak. Eszik, jóllakik, meghízik, és mégis más istenekhez fordul – azoknak szolgálnak, engem pedig megvetnek – és megszegi szövetségemet. ²¹De amikor rászakad a sok baj és nyomorúság, akkor ez az ének, amely nem megy feledésbe utódai között sem, tanúskodni fog ellene, hogy ismertem szándékát, amelyet már most melenget, mielőtt még bevittem volna arra a földre, amelyet esküvel ígértem neki.

²²Mózes leírta azon a napon ezt az éneket, és megtanította rá Izráel fiait.

²³Majd megbízást adott Isten Józsuénak, Nún fiának, és ezt mondta: Légy erős és bátor, mert te viszed be Izráel fiait arra a földre, amelyet esküvel ígértem meg nekik. Én veled leszek!

²⁴Amikor Mózes leírta egy könyvbe ennek a törvénynek az igéit elejétől végig, ²⁵ezt parancsolta Mózes a lévitáknak, akik az ÚR szövetségládáját hordozták: ²⁶Fogjátok ezt a törvénykönyvet, és tegyétek Isteneteknek, az Úrnak a szövetségládája mellé, hogy ott tanúskodjék ellened. ²⁷Mert én tudom, milyen lázadó és keménynyakú vagy. Hiszen már most folytonosan lázadtok az ÚR ellen, amikor még köztetek élek, mi lesz akkor a halálom után?! ²⁸Gyűjtsétek hozzám törzseitek összes véneit és előljáróitokat, hadd mondjam el nekik ezeket az igéket, és hadd hívjam ellenük tanúul az eget és a földet. ²⁹Mert tudom, hogy halálom után nagyon meg fogtok romlani, és letértek arról az útról, amelyet kijelöltem nektek. Ezért a távoli jövőben utólér majd benneteket a veszedelem, mert azt teszitek, amit rossznak lát az ÚR, és kezetek csinálmányaival bosszantjátok őt.

³⁰Ezután elmondta Mózes Izráel egész gyülekezetének füle hallatára ezt az éneket, az utolsó szóig.

32

Mózes éneke

¹Figyeljetek, egek, hadd szóljak,
a föld is hallja meg számnak mondásait!

²Esőként szitáljon tanításom,
harmatként hulljon mondásom,
mint permet a zsenge füre,
záporosó a pázsitra.

³Bizony, az ÚR nevét hirdetem,
magasztaljátok Istenünket!

⁴Köszikla ő, tetteiben tökéletes,
mert igazságos minden útja.
Hű az Isten, nem hitszegő,
igaz és egyenes ő.

⁵Megromlottak, nem fiai már, hitványak;
fonák és hamis ez a nemzedék.

⁶Ez a hála az ÚR iránt,
bolond és esztelen nemzet?!
Hisz atyád ő, aki megteremtett,
ő alkotott és tett erőssé téged.

⁷Emlékezz az ősidőkre,
gondold csak át az előző nemzedékek éveit!
Kérdezd meg atyádat, ő majd elbeszéli,
a véneket közötted, ők majd igazolják:

⁸Mikor a Felséges kiosztotta a népek örökségét,
népekre osztva az emberek fiait,
mikor kijelölte a nemzetek hazáját,
kik anyyan vannak, mint Izráel fiai,

⁹akkor az ő népe maradt az ÚR része,
Jákób lett az ő kimért öröksége.

¹⁰Pusztta földön talált reá,
kietlen, vad sivatagban.
Körülvette, gondja volt rá,
óvta, mint a szeme fényét,

¹¹ahogy a sas, röptetve a fészekalját,
fiókái fölött repdes,
úgy vette őt kiterjesztett szárnyaira,
evezőtollán hordozva őt.

¹²Az ÚR vezette egymaga,
nem volt vele idegen isten.

¹³A föld magaslatain hordozta,
a mező termésével etette.
Mézzel táplálta a sziklából,
olajjal a kősziklából.

¹⁴A tehének vaját, juhok tejét
bárányok kövérjével,

a básáni kosokat és bakokat
a búzaliszt legjavával etted,
és a szőlő vévét, a színbort ittad.

¹⁵Meghízott Jesúrún, kirúgott a hámból
– elhíztál, kövér vagy, hájat eresztettél! –,
és elvetette Istent, alkotóját,
elhagyta szabadító kőszikláját.

¹⁶Idegen istenekkel tették féltékennyé,
utálatosságokkal bosszantották őt.

¹⁷Szellemeknek áldoztak, nem Istennek;
isteneknek, akiket nem ismertek,
újaknak, akik nemrég jöttek,
akiket még nem félték atyáitok.

¹⁸Kőszikládaddal, aki nemzett, nem törődtél;
elfeledted Istent, aki világra hozott!

¹⁹Látta ezt az ÚR, s haragjában
megutálta fiait és lányait,

²⁰és ezt mondta: Elrejttem az arcomat előlük,
meglátom, mi lesz a végük!
Állhatatlan nemzedék ez,
fiak, akikben nincsen hűség.

²¹Semmit érő istenekkel tetted féltékennyé,
haszontalan bálványokkal bosszantottak engem.
Semmit érő néppel teszem én is féltékennyé,
bolond nemzettel bosszantom majd őket.

²²Mert tűz lobban fel haragomtól,
perzselve lecsap a holtak hazájáig;
megemészti a földet és ami azon termett,
felgyújtja a hegyek alapjait.

²³Elhalmozom őket bajokkal,
valamennyi nyilamat kilövöm reájuk,

²⁴az éhségtől elgyengülnek,
láz emészti őket és keserű halál;
vérengző vadakat ereszték rájuk
és porban csúszó mérges kígyókat.

²⁵Kint fegyver gyilkol,
bent meg a réműlet:
ifjat és szüzet,
csecsemőt és vénembert egyaránt.

²⁶Szétzúrom őket, gondoltam,
emléküket is kitörlöm a halandók közül,

²⁷de tartok az ellenség gúnyolódásától,
hogy félreértik ellenfeleik,
és majd azt mondják: A mi hatalmas kezünk,
s nem az ÚR művelte ezt.

²⁸Milyen tanácstalan ez a nemzet,
és milyen értelmetlen!

²⁹Ha bölcsek lennének, felismernék,

s megértenék, mi lesz a végük.

³⁰Hogyan kergethet ezret egy,
és hogyan úzhet kettő tízezret?
Csak úgy, hogy Kősziklájuk kezükbe adta,
az ÚR kiszolgáltatta őket.

³¹Mert sziklájuk nem ér fel a mi Kősziklánkkal,
ezt ellenségeiknek is el kell ismerniük.

³²Szőlőjük Szodoma szőlőjéből való
és Gomora szőlőhegyéről;
szőlőfürtjeik mérgező fürtök,
keserűek a szemei.

³³Kígyóméreg az ő boruk,
viperák kegyetlen mérge.

³⁴De el van ez rejtve nálam,
lepecsételve kincstáramban.

³⁵Enyém a bosszú és a megtorlás,
amikor megtántorodik lábuk,
mert közel van a vesztük napja,
és siet már a végzetük.

³⁶Bizony, igazságot szolgáltat népének az ÚR,
és megkönyörül szolgálain,
ha látja, hogy ernyedt a kéz,
és végét járja apraja-nagyja.

³⁷Hol vannak isteneik, mondja,
és a szikla, akiben bíztak?

³⁸Akik ették áldozataik kövérjét,
itták italáldozataik borát,
nosza rajta, segítsenek,
rejtsenek el benneteket!

³⁹Lássátok be, hogy csak én vagyok,
nincsen Isten rajtam kívül!
Én adok halált és én adok életet,
összezúrok és gyógyítok,
nincs, aki kezemből kimentsen.

⁴⁰Kezem az égre emelem,
és megesküszöm önmagamra, az örökké előre:

⁴¹ha villogó kardom megélesítem,
és ítéletre nyújtom ki kezem,
bosszút állok ellenfeleimen,
és megfizetek gyűlölőimnek.

⁴²Nyilaim vérrel részegítem,
és kardom hússal lakik jól:
elesettek és foglyok vérével,
az ellenség vezéreinek fejével.

⁴³Dicsérjétek, ti nemzetek, annak a népét,
aki megtorolja szolgálai vérével,
bosszúval fizet ellenfeleinek,
de engesztelést szerez népének földjéért!

Mózes megtekinti az ígéret földjét

⁴⁴Mózes pedig odament, és elmondta ezt az éneket az utolsó szóig a nép füle hallatára, Józsuéval, Nún fiával együtt. ⁴⁵Miután Mózes elmondta mindezeket egész Izráel előtt, ⁴⁶így szólt hozzájuk: Szívleljétek meg mindazokat az ígéket, amelyekkel ma intelek titeket: fiaitoknak pedig parancsoljátok meg, hogy tartsák meg és teljesítsék ennek a törvénynek valamennyi igéjét! ⁴⁷Mert nem üres beszéd ez a számotokra, hanem ez jelenti számotokra az életet: általa élhettek hosszú ideig azon a földön, amelyre most átkeltek a Jordánon, hogy birtokba vegyétek.

⁴⁸Ugyanezen a napon így beszélt Mózeshez az ÚR: ⁴⁹Menj föl ide, az Abárím-hegységbe, a Nebó-hegyre, amely Móáb földjén, Jerikóval szemben van. Tekintsd meg Kánaán földjét, amelyet Izráel fiainak a birtokába adok! ⁵⁰Azután meghalsz azon a hegyen, amelyre fölmegy, és elődeid mellé kerülsz, ahogyan a testvéred, Áron is meghalt a Hór-hegyen, és elődei mellé került. ⁵¹Mert Izráel fiaival együtt ti is hűtlenek voltatok hozzám a Kádés melletti Meribá vizénél, a Cin-pusztában, és nem mutattátok fel szentségemet Izráel fiai között. ⁵²Megláthatod ugyan közelről azt a földet, de nem mehetsz be arra a földre, amelyet Izráel fiainak adok.

33*Mózes áldásai*

¹Ezzel az áldással áldotta meg Izráel fiait Mózes, az Isten embere, mielőtt meghalt. ²Ezt mondta:

A Sínairól jött az ÚR,
a Széírről ragyogott rájuk,
a Párán-hegyről tündökölt,
megérkezett szent seregével,
jobbján lángoló tűzzel.

³Mennyire szereti népét!
Szentjei kezedben vannak,
lábaidhoz telepednek,
befogadják beszédedet.

⁴Mózes törvényt adott nekünk,
Jákób gyülekezetének, örökségül.

⁵Az ÚR lett Jesúrún királya,
mikor összegyűltek a nép vezetői,
együvé Izráel törzsei.

⁶Éljen Rúben, ne haljon ki,
ha kevés is a száma!

⁷Júdára ezt mondta:
Hallgasd meg, Uram, Júda szavát!
Vezesd őt vissza népéhez;
ha kezét harcra emeli,
segítsd ellenségeivel szemben!

⁸Lévire ezt mondta:
Tummímodat és úrímodat
add ennek a hűségeseknek!
Mert próbára tetted Masszában,
harcba hívtad Meribá vizeinél.

⁹Aki azt mondta apjára, anyjára,
 hogy sosem látta őket,
 nem akart tudni testvéreiről,
 nem volt tekintettel saját fiaira.

Parancsodat megtartották,
 szövetséged megőrizték.

¹⁰Tanítják törvényeidre Jákóbot,
 és útmutatásodra Izráelt.

Tömjént tesznek eléd,
 áldozatot oltárodra.

¹¹Áldd meg, Uram, amije van,
 gyönyörködj keze munkáiban!
 Törd le támadói derekát,
 és azokét, akik gyűlölik őt,
 hogy ne kelhessenek fel többé ellene!

¹²Benjáminra ezt mondta:

Az ÚR kedvence ő,
 biztonságban lakik nála.
 Oltalmazza őt mindenkor;
 a hegyek, melyek között lakik,
 Istennek vállalai.

¹³Józsefre ezt mondta:

Megáldotta földjét az ÚR
 az égből hulló harmat ajándékával
 és a lenti vizekkel:

¹⁴napérlelte ajándékkal,
 holdsarjasztotta ajándékkal,

¹⁵az ősi hegyek javaival,
 az örök halmok ajándékával,

¹⁶a föld bőséges ajándékával,
 a csipkebokorban lakónak kegyével.

Szálljon ez József fejére,
 a testvérek közt megszenteltnek fejére!

¹⁷Gyönyörű, mint egy elsőszülött bika,
 szarvai olyanok, akár a bivalyé;
 szétdobálja velük a népeket,
 el egészen a föld pereméig.
 Ilyenek Efraim tízezrei
 és Manassé ezrei.

¹⁸Zebulonra ezt mondta:

Örvendezz, Zebulon, ha útra kelsz,
 és te, Issakár, ha sátradbán vagy!

¹⁹Népeket hívnak hegyükre,
 ott igaz áldozatot mutatnak be,
 mert a tenger bőségét élvezik,
 a tengerpart rejtett kincseit.

²⁰Gádra ezt mondta:
Áldott, aki tág teret adott Gádnak!
Elfekszik, mint az oroszlán,
ha széttépett kart és fejet.

²¹Kiszemelte a legjavát,
ott megkapta törvényes részét,
mikor összejöttek a nép vezetői.
Az ÚR igazsága szerint járt el,
törvényei szerint, Izráellel együtt.

²²Dánra ezt mondta:
Dán fiatal oroszlán,
mely Básánból tör elő.

²³Naftálira ezt mondta:
Naftáli kegyelmet nyer bőven,
az ÚR áldásával teljes.
Nyugat és dél az ő birtoka.

²⁴Áséra ezt mondta:
Áldott a fiak közt Ásér,
testvéreinek kedvence,
olajban fürösztli lábát.

²⁵Vasból és rézből legyenek záraid,
életed végéig tartson ki erőd!

²⁶Nincs Jesúrún Istenéhez fogható!
Az égen át száguld segítségedre,
a fellegeken fenségesen.

²⁷Az örök Isten a te menedéked,
örökkévaló karjai tartanak.
Kiűzte ellenségedet,
és ezt mondta: pusztítsd!

²⁸Biztonságban lakhat Izráel,
Jákób forrása egymagában,
gabonának, mustnak földjén,
ahol az ég harmatot hint.

²⁹Boldog lehetsz, Izráel!
Van-e, aki hozzád fogható:
olyan nép, amelynek védelme az ÚR?!
Ő a te segítő pajzsod
és dicsőséges kardod.
Hízelegnek majd neked ellenségeid,
te pedig azok magaslatain lépdelsz.

34

Mózes halála

¹Ezután fölment Mózes a Móáb síkságáról a Nebó-hegyre, a Piszgá csúcsára, amely Jerikóval szemben van, és az ÚR megmutatta neki az egész országot: Gileádot Dánig, ²egész Naftálit, Efraim és Manassé földjét, meg Júda egész földjét a nyugati tengerig, ³továbbá a Délvidéket,

a Jordán környékét és a pálmák városának, Jerikónak a völgyét Cóarig. ⁴Majd ezt mondta neki az ÚR: Ezt a földet ígértem oda esküvel Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, amikor így szóltam: A te utódaidnak adom! Megmutattam neked, de nem mehetsz be oda.

⁵Ott halt meg Mózes, az ÚR szolgája, Móáb földjén, az ÚR akarata szerint. ⁶És eltemette őt a völgyben, Móáb földjén, Bét-Peórral szemben. Senki sem tudja még ma sem, hogy hol van a sírja. ⁷Százhusz éves volt Mózes, amikor meghalt; látása még nem gyengült meg, és nem hagyta el az életereje. ⁸Izráel fiai harminc napig siratták Mózeszt a Móáb síkságán, amíg el nem telt Mózes siratásának és gyászolásának az ideje. ⁹Józsué, Nún fia pedig megtelt bölcs lélekkel, mert Mózes reá helyezte a kezét. Izráel fiai hallgattak is rá, és úgy cselekedtek, ahogyan megparancsolta Mózesnek az ÚR.

¹⁰Nem is támadt többé Izráelben Mózeshez hasonló próféta, akivel szemtől szemben érintkezett volna az ÚR. ¹¹Mert őt küldte el az ÚR mindazoknak a jeleknek és csodáknak a véghezvitelére, amelyeket Egyiptom földjén tett a fáraóval, valamennyi udvari emberével és egész országával; ¹²és mindazoknak az erős kézre valló, nagy és félelmetes tetteknek a véghezvitelére, amelyeket Mózes egész Izráel szeme láttára vitt véghez.